

Udskriftsdato: 3. januar 2026

CIR1H nr 10247 af 31/12/2024 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Anvendelse af teledata i straffesager

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 10568

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Anvendelse af teledata i straffesager

1. Overblik og tjekliste

– **Indgår der teledata i sagen?**

Ved behandlingen af en straffesag skal anklageren være opmærksom på, om politiet som led i efterforskningen af sagen har indhentet teledata.

– **Skal teledata fremlægges?**

Hvis der indgår teledata i sagen, skal anklageren vurdere, om det er nødvendigt, at den indhentede teledata fremlægges som bevis under sagen. Det kan i den forbindelse være relevant at afklare med forsvareren, hvad der bestrides i sagen, jf. pkt. 4.3.

– **Er alle relevante dokumenter til stede?**

I straffesager, hvor teledata fremlægges som bevis, skal sagen som det altovervejende udgangspunkt indeholde rådata, konverterede data, kvalitetskontrolrapport, den opdaterede udgave af Deloitte's notat vedrørende anvendelse af teledata i straffesager (varedeklarationen), samt eventuelt Rigspolitiets terminologiskemaer, jf. pkt. 3.4. I sager, hvor teledata er indhentet i perioden fra 3. januar 2011 til 27. august 2019, skal datapakkerne fra Deloitte's undersøgelse så vidt muligt indgå i sagen, jf. pkt. 2.4.1.

I straffesager, hvor teledata er indhentet *før* den 31. december 2024, skal sagen tillige indeholde en valideringsrapport vedrørende historiske teledata, ligesom sagen skal indeholde krydshenvisninger til rådata, når der ikke foreligger en anmærkningsfri valideringsrapport, jf. pkt. 2.4.3.

– **Er kvaliteten af teledata efterprøvet?**

Anklageren skal efterse, at politiet har foretaget den nødvendige kvalitetskontrol, herunder udarbejdet kvalitetskontrolrapport, ligesom anklageren selv bør kontrollere de centrale teledata i rådata, hvis politiet har fundet det nødvendigt at krydshenvisse mellem konverteret data og rådata. I den forbindelse kan anklageren anvende de af politiet udarbejdede krydshenvisninger, jf. pkt. 3.4.

Anklageren skal endvidere overveje, om der er behov for yderligere efterforsknings-skridt end dem, der allerede er iværksat af politiet, for at imødegå potentielle fejkilder eller usikkerheder i teledata, jf. pkt. 4.1.

– **Bør anvendelsen af teledata drøftes med forsvareren eller retten?**

I sager, hvor teledata udgør et centralt bevis, bør anklageren forud for hovedforhandlingen overveje skriftligt at høre forsvareren, om eventuelle indsigelser mod den påtænkte dokumentationen af teledata, jf. pkt. 4.3.

I sager med omfattende teledata og flere forsvarere bør det alternativt overvejes at anmode retten om et forberedende retsmøde, jf. også pkt. 4.3.

– **Er der behov for supplerende bevisførelse?**

I sager, hvor der skal fremlægges komplicerede analyser af teledata, eller hvor det på baggrund af dialogen med forsvareren forventes, at der vil blive rejst begrundede indsigelser vedrørende anvendelsen af teledata, bør anklageren overveje, om der skal ske indkaldelse af efterforskeren, en teleanalytiker eller et sagkyndigt vidne fra den relevante teleudbyder, jf. pkt. 4.3 og 5.2.

2. Generelt om teledata

2.1. Definitioner

Teledata er oplysninger, som teleudbyderne indsamler, registrerer og opbevarer (logger) samt bearbejder dels i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og fejlretning på netværket – dels for at efterleve kravene i logningsbekendtgørelsen, jf. nærmere nedenfor.

Teledata indeholder oplysninger om kommunikation på telenetværket – f.eks. om hvilke telefoner der har været i kontakt med hinanden, og hvilke sendemaster de har været registreret på. Teledata indeholder – i modsætning til f.eks. telefonaflytning – ikke oplysninger om indholdet af kommunikationen.

Teledata kan i straffesager bl.a. underbygge, hvilke telefoner der har været i forbindelse med hinanden, og til at underbygge en telefons placering og bevægelse inden for et geografisk område.

Efter retsplejelovens § 786, stk. 4, påhviler det udbydere af telenet eller teletjenester at foretage registrering og opbevaring (logning) i 1 år af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. De nærmere regler, for hvilke teledata teleudbyderne skal registrere og opbevare, er fastlagt i logningsbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen pålægger udbyderne at registrere en række nærmere angivne oplysninger om fastnet- og mobiltelefoni, SMS-, EMS- og MMS-kommunikation samt visse nærmere angivne oplysninger om en brugers adgang til internettet.

Betingelserne for at indhente teledata fra teleudbyderne er reguleret i reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden i retsplejelovens kapitel 71 og reglerne om edition i retsplejelovens kapitel 74.

Efter gældende ret kan teledata endvidere udleveres af teleudbyderen til politiet på baggrund af konkrete nødretilige betragtninger, f.eks. til brug for humanitære eftersøgninger.

”Telefon” anvendes i det følgende som samlebegreb for de enheder – mobiltelefoner og andre lignende kommunikationsapparater, som f.eks. tablets – der kommunikerer via telekommunikation på teleudbyderens netværk.

2.2. Tekniske begreber og fagudtryk

Rådata

De oplysninger, som teleudbyderne indhenter i deres netværk og leverer til politiet, betegnes som "rådata". Én aktivitet i rådata er udtryk for én aktivitet på en telefon eller en telemast, dvs. ét opkald, én sms mv. Der er ikke fastsat regler om, at teleudbyderne skal levere teledata til politiet i standardiserede formater, og i praksis kommer data i mange forskellige formater.

Konverteret data

Rigspolitiet konverterer teleudbydernes rådata til et standardiseret format inden levering til politikredse mv. Konverteringen indebærer en ensretning af beskrivelsen af de datatyper, der er indeholdt i rådatasættet, således at hver enkelt datatype bliver benævnt på samme måde, uafhængigt af hvilken teleudbyder data kommer fra. Formålet med konverteringen er, at oplysningerne fremstår ensartede og genkendelige under efterforskningen og ved fremlæggelse i retten.

Mobildata

Mobildata er mobilt dataforbrug i forbindelse med en mobiltelefons aktiviteter på internettet eksempelvis i forbindelse med e-mails, MMS, internetsurfing, afspilning (streaming) af musik/videoer, brug af sociale medier (f.eks. Facebook) og internetbaserede kommunikationstjenester som Skype, Whats App, Messenger mv.

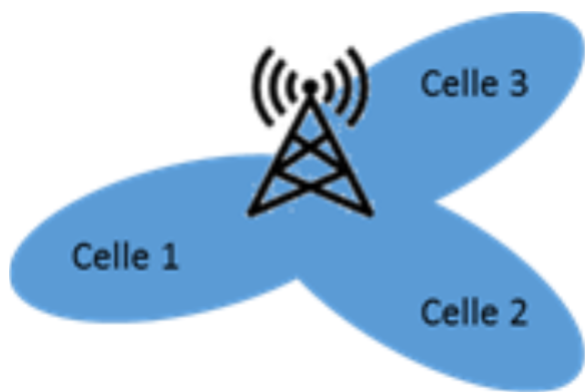
Sendemast

En tændt telefon eller andet tilsvarende kommunikationsapparat vil konstant knytte sig til en konkret "sendemast" (Base Transceiver Station, BTS). Sendemasterne er fysisk placeret rundt om i landet, således at masterne er tættere placeret i bymæssig bebyggelse. Masterne er indbyrdes forbundet til en "basestation" (Base Station Controller, BSC). En sendemast har typisk tre "transmissionsceller", der dækker et retningsområde på 120 grader hver, jf. nedenfor. Oplysninger om master og celler fremgår typisk i rådata med en adresse, en hovedretning og en angivelse af koordinater.

Transmissionsceller

Kommunikationen mellem en tændt telefon og den konkrete sendemast sker via en specifik transmissionscelle på sendemasten (en antenne). På hver sendemast kan der sidde en eller flere celler. Transmissionscellen kan give en indikation af, hvor en tændt telefon har befundet sig på et givent tidspunkt.

En mast har typisk tre celler, som hver især dækker ca. 120 grader rundt om sendemasten. Der findes dog også omni-direktionelle antenner, der dækker 360 grader rundt om telemasten, men på et geografisk mindre afmålt område (f.eks. i en lufthavn eller på en station).



Det præcise dækningsområde for en celle afhænger af en lang række faktorer, blandt andet antennens justering, frekvensbånd og sendestyrke.

A-, B- og C-numre

A-nummeret er en betegnelse for det telefonnummer, der har foretaget et opkald, sendt en besked eller tilgået internettet. B-nummeret er en betegnelse for det telefonnummer, der har modtaget et opkald eller en besked. C-nummeret er en betegnelse for det telefonnummer, der eventuelt er viderestillet til. I de tilfælde, hvor der fremgår et C-nummer, er kommunikationen således viderestillet fra B-nummeret til C-nummeret, sådan at kommunikationen foregår mellem A-nummeret og C-nummeret.

IMEI-nummer

IMEI står for International Mobile Equipment Identity. Mobiltelefonen er fra fabrikken forsynet med et "IMEI-nummer". Nummeret består af 15-17 cifre og er unikt. IMEI-nummeret identificerer den enkelte mobiltelefon ("kabinettet") på samme måde, som f.eks. et stelnummer på en cykel. Man kan ud fra IMEI-nummeret blandt andet aflæse mobiltelefonens fabrikat og type.

SIM-kort og eSIM-kort

SIM står for Subscriber Identity Module. SIM-kortet er et lille plastikkort, som isættes en mobiltelefon. Ved isætning af kortet etableres forbindelse mellem mobiltelefonen og telefonnettet. Det er således SIM-kortet, der er mobiltelefonens "bindeled" til telefonnettet. Oplysninger af forskellig karakter kan lagres på et SIM-kort, herunder telefonnumre, sms beskeder, fotos mv. Disse oplysninger kan således følge SIM-kortet ved flytning fra en mobiltelefon til en anden. Visse nyere apparater (mobiltelefoner og telenetforbundne ure o.l.) indeholder ikke et fysisk SIM-kort, men anvender derimod eSIM-teknologi. eSIM er fællesbetegnelsen for en række digitale tjenester, der erstatter det fysiske SIM-kort. eSIM giver også mulighed for, at der kan knyttes flere numre til samme telefon, fordi man kan anvende et fysisk SIM-kort til det første nummer og et eSIM til det andet nummer.

SIM-kort nummer

SIM-kortet kan af teleselskabet tilknyttes et nummer. Ved isætning af SIM-kortet i en mobiltelefon vil dette nummer udgøre mobiltelefonens telefonnummer. Det til SIM-kortet tilknyttede telefonnummer kan ændres, således at der skiftes telefonnummer.

IMSI nummer

IMSI står for International Mobile Subscriber Identity. Dette nummer anvendes til identifikation af et SIM-kort. IMSI nummeret "ligger bagved" SIM-kort nummeret og kan i modsætning til SIM kort nummeret ikke ændres. Såfremt en mobiltelefon roamer i udlandet, dvs. er aktiv på et udenlandsk netværk, vil det være IMSI nummeret, der registreres på det netværk, som telefonen anvender.

2.3. Forskellige typer teledata

2.3.1. Teleoplysning (§ 780, stk. 1, nr. 3)

Teleoplysninger er oplysninger om, hvilke telefoner der i et bestemt tidsrum har været sat eller sættes i forbindelse med en bestemt telefon.

Fremadrettede teleoplysninger kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, oftest i forbindelse med en telefonaflytning efter § 780, stk. 1, nr. 1. Historiske teleoplysninger er loggede oplysninger, som kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, jf. § 804 a.

2.3.2. Udvidet teleoplysning (mastesug) (§ 780, stk. 1, nr. 4)

Udvidet teleoplysning (mastesug) omfatter oplysninger om, hvilke telefoner der inden for et nærmere angivet område har været sat eller sættes i forbindelse med andre telefoner. Telefonerne skal have været i aktiv brug til f.eks. tale, SMS og MMS for at fremgå af et mastesug.

Udvidet teleoplysning indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4.

2.3.3. Teleobservation (§ 791 a, stk. 5)

Teleobservation omfatter løbende indhentelse af de teledata, der opdateres på teleudbyderens netværk (nr. 1), eller at politiet ved hjælp af en GPS eller et andet lignende apparat registrerer en persons færden (nr. 2). Teleobservation gør det muligt løbende at lokalisere en telefon eller følge en persons færden via GPS eller et andet lignende apparat.

Kendelse om teleobservation kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 791 a, stk. 5.

Teleobservation foretaget af politiet ved brug af GPS-enheder (nr. 2) er ikke baseret på teledata og derfor ikke reguleret af denne meddelelse.

2.3.4. Historiske masteoplysninger (§ 804 a)

Historiske masteoplysninger retter sig mod én bestemt telefon og viser, hvilke sendemaster telefonen har været registreret på i en given periode. Historiske masteoplysninger kan dermed vise et bevægelsesmønster for den pågældende telefon.

Masteoplysninger indeholder ikke oplysninger om, hvilke andre telefoner der eventuelt har været sat i forbindelse med den specifikke telefon.

Masteoplysninger er trafik- og lokaliseringsdata og kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens regler om edition, jf. § 804 a.

Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om anvendelse af trafik- og lokaliseringsdata i straffesager (logning).

2.3.5. Allerede registrerede lokaliseringsdata (§ 804 a)

Allerede registrerede lokaliseringsdata (tidligere også kaldet signaleringsdata) adskiller sig bl.a. fra almindelige masteoplysninger ved, at allerede registrerede lokaliseringsdata viser, når en telefon signalerer til mobilnetværket, selv om telefonen ikke aktivt anvendes på det pågældende tidspunkt. Allerede registrerede lokaliseringsdata kan indhentes for en telefon eller for en sendemast.

Allerede registrerede lokaliseringsdata er ikke logningspligtige. Allerede registrerede lokaliseringsdata registreres dog af nogle teleudbydere med henblik på at fejlrette og optimere teleudbyderens ydelser og kan derfor indhentes i medfør af retsplejelovens regler om edition, jf. § 804, stk. 1, i det omfang de er tilgængelige hos teleudbyderne.

Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om anvendelse af trafik- og lokaliseringsdata i straffesager (logning).

2.3.6. Mobildata

Oplysninger om mobildatasessioner kan både indgå i allerede registrerede oplysninger beskrevet under pkt. 2.3.1-2.3.5 og i fremadrettede teleoplysninger, der modtages i forbindelse med en telefonaflytning, beskrevet under pkt. 2.3.1.

2.4. Opmærksomhedspunkter ved anvendelse af teledata i straffesager

Ved anvendelse af teledata i straffesager er der en række potentielle fejkilder og usikkerheder, som straffesagens aktører bør være opmærksom på.

Allerede i den rådata, der leveres fra teleudbyderne, er der en række iboende usikkerheder og fejkilder. Derudover kan der i forbindelse med politiet konvertering og behandling af teledata opstå fejl.

2.4.1. Deloitte-undersøgelsen

Revisions- og konsulenthuset Deloitte gennemførte i efteråret 2019 en ekstern undersøgelse af politiets brug og behandling af historiske teledata i straffesager, der er ajourført i januar 2020 (bilag 8).

Undersøgelsen belyste potentielle fejkilder og usikkerheder ved anvendelse af historiske teledata. Formålet var at etablere et helhedsbillede over de opmærksomhedspunkter, som skal iagttages ved anvendelse af teledata i forbindelse med straffesager.

Undersøgelsen påpegede bl.a., at det ved anvendelse af teledata i straffesager er centralt at være opmærksom på, at teledata er oplysninger, som teleudbyderne indsamler i forretningsøjemed, bl.a. med henblik på taksering af ydelser og fakturering af kunder samt optimering af deres netværk. Teleudbydernes

netværk opgraderes og vedligeholdes løbende med henblik på at levere så god netværksdækning som muligt. Opdateringer af mastelister, herunder adresser, koordinater og retning på celler, kan indebære en risiko for registreringsfejl.

Behandling af teledata hos den enkelte teleudbyder er kompleks, og data trækkes fra et stort antal platforme og systemer. Det sker både gennem manuelle og automatiserede processer, som kan være kilde til både fejl og usikkerheder.

Undersøgelsen påpegede bl.a. også, at en telefons forbindelse til master påvirkes af en række tekniske og fysiske forhold som bl.a. antennens justering, højdemæssige placering og den anvendte transmissionsteknologi og –frekvens samt vejrlig, landskab og bygningsmasse. Disse forhold kan betyde, at en enhed kan koble på andre master end den, der er nærmest.

Undersøgelsen afdækkede endvidere, at der i forbindelse med Rigspolitiets konvertering af rådata kunne opstå forskellige fejl. Disse fejl kunne i nogle tilfælde medføre indholdsmæssige ændringer. I andre tilfælde kunne de medføre, at aktiviteter, der var indholdt i rådata, ikke kom med i den konverterede data.

I forbindelse med undersøgelsen har Deloitte efterprøvet konverteret data i sager, hvor teledata er indhentet i perioden fra 3. januar 2011 til 27. august 2019. Deloitte har på baggrund heraf udarbejdet såkaldte ”datapakker”, som belyser identificerede fejl i de konkrete sager.

2.4.2. Notat om anvendelse af historiske teledata i straffesager

Deloitte har på baggrund af undersøgelsen, jf. pkt. 2.4.1, udarbejdet et notat om anvendelsen af historiske teledata (bilag 1a), der redegør for de særlige opmærksomhedspunkter, der er, når historiske teledata anvendes til efterforskning og som strafferetligt bevis, som politi, anklagere, forsvarere og dommere bør være opmærksomme på. Rigsadvokaten og Rigspolitiet har den 22. juni 2020 opdateret Deloitte's notat (bilag 1). I forbindelse med opdateringen af notatet har det været sendt i høring hos Teleindustrien, Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen, Domstolsstyrelsen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Advokatsamfundet og Danske Advokater.

Notatet skal altid bilageres ind i sager med teledata, så det sikres, at både forsvareren og retten er bekendt med de potentielle fejkilder og usikkerheder, der kan være ved anvendelsen af de pågældende data.

I sager, hvor der fremlægges teledata i retten, skal notatet endvidere i fornødent omfang dokumenteres, se pkt. 5.1.

2.4.3. Ekstern kontrol af Rigspolitiets konvertering af teledata (valideringsrapport) ved indhentelse af teledata før den 31. december 2024

Der blev ultimo april 2020 etableret en ekstern kontrol af Rigspolitiets (nu National enhed for Særlig Kriminalitet) konvertering af historiske teleoplysninger, så Telecenterets (nu Afdelingen for Teledata) konvertering af teledata blev valideret af en ekstern tredjepart hver anden uge. Justitsministeriet besluttede i november 2024, at det efter udgangen af 2024 ikke længere er nødvendigt med denne validering.

Følgende finder derfor kun anvendelse på straffesager, hvor teledata er indhentet før den 31. december 2024.

Afdelingen for Teledata har, i forbindelse med konverteringerne, modtaget valideringsrapporter på alle udførte konverteringer af historiske teledata. Et eksempel på en valideringsrapport fremgår af bilag 9.

Hvis der identificeres afvigelser i en valideringskørsel, vil valideringskørslen gentages, når Afdelingen for Teledata - eventuelt i samarbejde med teleudbyderen - har foretaget den fornødne fejlretning. Kørselsnummeret i valideringsrapporten viser, hvor mange valideringskørsler, der er foretaget. Valideringsrapporterne viser på udbyderniveau, om der er identificeret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data i form af række- og feltafvigelser (afvigelser mellem felter i rådata og felter i konverteret data). Nedenfor er vist et udsnit af en valideringsrapport, der illustrerer dette.

Udbyder	Rækkeintegritet	Feltintegritet
TDC Fastnet	✓	✗
Hi3G	✓	✓
Telia	✓	✓
Telenor	✗	✓

Der henvises i øvrigt til Rigspolitiets "Vejledning til valideringsrapport vedr. historisk teledata" se bilag 9a.

Valideringsrapporten og "Vejledning til valideringsrapport vedr. historisk teledata" skal altid bilageres ind i sager med teledata, så det sikres, at både forsvareren og retten er bekendt med resultatet af den eksterne kontrol. I sager, hvor der fremlægges konverteret teledata i retten, skal valideringsrapporten i fornødent omfang dokumenteres, se pkt. 5.1.

2.5. Fejkilder og usikkerheder

Som belyst i bl.a. Deloitte's undersøgelse og opdaterede notat er der en række potentielle fejkilder og usikkerheder ved anvendelse af teledata, som man bør være opmærksom på, jf. pkt. 2.4.1 og 2.4.2. Det vil bero på en konkret vurdering, hvilken betydning fejkilderne og usikkerhederne skal tillægges i den enkelte sag.

Åbenlyse fejl i teledata vil ofte være uden betydning, da det i disse tilfælde står tydeligt for enhver, at oplysningen er forkert. Det gælder f.eks. tilfælde, hvor en dansk sendemast i rådata er registreret med mastekoordinater i Afrika.

En del fejkilder og usikkerheder kan imødegås gennem kvalitetskontrolrapporten og supplerende efterforskning. Hvis der er mistanke om fejl i konverteringen af rådata, kan dette generelt afdækkes ved at kontrollere konverteret data op imod rådata.

Andre fejkilder og usikkerheder er iboende i teledata og kan være vanskelige at identificere.

Når teledata anvendes til lokalisering og belysning af tilstedeværelse og bevægelsesmønstre, kan flere datapunkter, der understøtter det samme billede (f.eks. et bevægelsesmønster), opveje betydningen af usikkerheder i data.

Teledata vil altid indgå som ét blandt flere beviser i en sag, og betydningen af et bevis i form af teledata vil altid bero på en konkret vurdering af dels det enkelte bevis, dels sagens samlede omstændigheder i øvrigt.

Det vil i sidste ende være retten som afgør, hvilken bevismæssig vægt et bevis i form af teledata skal tillægges i den enkelte sag, jf. princippet om den fri bevisbedømmelse.

Nedenfor gennemgås de væsentligste fejlkilder og usikkerheder.

2.5.1. Geografisk lokalisering af en telefon

En telefons forbindelse til master påvirkes af en række tekniske og fysiske forhold som f.eks. antennens justering, højdemæssige placering og den anvendte transmissionsteknologi og –frekvens samt vejrlig, landskab og bygningsmasse. Disse forhold betyder bl.a., at en telefon kan koble på andre master end den, der er nærmest. Tilsvarende gælder, hvis den nærmeste mast er overbelastet af trafik eller ramt af driftsforstyrrelser.

Det er derfor heller ikke muligt ud fra masteoplysninger at stedfæste en telefon med samme præcision, som f.eks. en GPS. Præcisionen ved lokalitetsdata fra teledata spænder fra ned til få hundrede kvadratmeter i tættere bymæssig bebyggelse til adskillige kvadratkilometer i landområder.

Registreringsfejl kan herudover føre til, at en masts placering og celleretning ikke er korrekt angivet i teledata.

Betydningen af de usikkerheder, der gør sig gældende i forhold til at lokalisere en telefon eller til at kortlægge bevægelsesmønstre på baggrund af masteoplysninger, mindskes, hvis der er flere datapunkter, som understøtter samme billede (f.eks. et bevægelsesmønster). Der henvises desuden til det opdaterede notat (bilag 1). Hvis teledata f.eks. viser, at en telefon succesivt er registreret på telemaster langs motorvejen fra København til Århus og derefter fra Århus til København, vil det alt andet lige være en stærk indikation på, at telefonen har bevæget sig fra København og til Århus og retur. Det gælder uanset de ovenfor omtalte usikkerheder.

2.5.1.1. En telefons geografiske lokalisering ved afsendelse af SMS

Hvis den geografiske lokalisering ved afsendelse af en SMS er af betydning for en straffesag, er det vigtigt at kontrollere konverteret data op imod rådata for både startpositionen og slutpositionen, da der i meget få tilfælde kan forekomme en difference mellem start- og slutcelle ved afsendelse af en SMS. Dette kan eksempelvis skyldes, at telefonen er i bevægelse under afsendelse af en længere SMS og derfor skifter celle eller telemast.

Hvis der er en slutmast angivet i rådata (og dermed også i konverteret data fra april 2020 og frem), så er det slutmasten, der kan anvendes som indikation på telefonens geografiske lokalisering ved afsendelsen af SMS-beskeden.

2.5.1.2. Tidsregistrering af oplysninger om lokalisering

Der kan være forskellig praksis for, hvordan teleselskaber tidsregistrerer lokaliseringsoplysninger. Et teleselskab leverer af tekniske årsager pt. kun oplysninger om lokaliseringen af en tændt mobiltelefon i hele klokketimer, uanset på hvilket minuttal registreringen er foretaget. Ved indhentning af kendelser om udlevering af allerede registrerede teledata (tidligere benævnt signaliseringsdata) i medfør af retsplejelovens § 804, stk. 1, bør det fremgå, hvis udlevering af oplysninger f.eks. kun kan ske i hele klokketimer. Det medfører, at anmodningsrapporten bør indeholde oplysninger om dels den relevante periode ifht. efterforskningen, og dels hvilken periode teleselskabet vurderes i stand til at levere, således at dette kan indgå i rettens vurdering af, om editionsbetingelserne er opfyldt.

2.5.2. Manglende oplysninger om telekommunikation i rådata

Det er et generelt opmærksomhedspunkt, at der kan mangle oplysninger om telekommunikation i rådata.

Det kan bl.a. skyldes forskelligartet praksis hos teleudbyderne vedrørende registrering af ikke-logningspligtig data. Anvendelse af nye internetbaserede samtaletjenester mv. kan desuden indebære, at kommunikation mellem enheder ikke registreres fuldstændigt, ligesom der kan være forskel på, hvilke oplysninger teleudbyderne logger.

Det vil som udgangspunkt ikke være muligt at afdække, om der har været telekommunikation på en telefon, som ikke fremgår af rådata, idet de pågældende aktiviteter i givet fald ikke er lagret hos teleudbyderen.

Der bør derfor generelt udvises forsigtighed med at tillægge manglende data om aktiviteter den betydning, at der ikke har været telekommunikation på en telefon, navnlig når der er tale om ikke-logningspligtige data.

2.5.3. Rækketab ved konvertering

I forbindelse med politiets konvertering af rådata kan der forekomme såkaldte ”rækketab”, hvorved hele rækker med aktiviteter fra rådata ikke kommer med i den konverterede data.

Rækketab kan imødegås gennem politiets kvalitetskontrolrapport, der bl.a. kan indeholde de nødvendige krydshenvisninger til rådata, se pkt. 3.4.

2.5.4. Usikkerheder ved mobildata

Mobildata er generelt forbundet med betydelig usikkerhed. Det gælder både allerede registrerede oplysninger om (historiske) mobildatasessioner, der er beskrevet under pkt. 2.5.2., og løbende registreringer om mobildatasessioner, herunder tidsstemplingen af mobildatasessionerne, og indholdet af mobildata, der modtages som led i en telefonaflytning fra teleselskaberne.

Særligt tidspunkter for angivelse af mobildatasessioner kan være forbundet med væsentlig usikkerhed, hvorfor disse ikke kan tillægges samme betydning, som når en mobiltelefon anvendes til kommunikation, som eksempelvis opkald og afsendelse af sms. Hertil kommer at tidsstemplingen af mobildata, som politiet modtager fra tre ud af fire teleudbydere, først sker ved modtagelsen i Rigspolitiets aflytningssy-

stem. Det indebærer, at der under normale omstændigheder vil være en tidsforskydning på få sekunder. I helt særlige situationer kan der imidlertid opstå større tidsforskydninger ved tidsstempling af mobildata i aflytningssystemet, navnlig i forbindelse med service eller ved nedbrud. I disse tilfælde bliver mobildata først tidsstemplet, når service er overstået eller ved genetablering efter nedbrud. Her vil alle de mobildata, som er modtaget i bufferne under lukningen, få et tidsstempel svarende til det tidspunkt, hvor systemet åbnes igen. Bufferen kan maksimalt indeholde data for 24 timer, men typisk vil et servicevindue vare 2-3 timer og dermed medføre en tilsvarende forskydning.

Herudover kan der være et betydeligt datatab i indholdet af mobildata i forbindelse med transmissionen mellem teleudbydere og politiets systemer, når mobildata modtages som led i aflytning af en telefon.

Et fravær af registrerede mobildatasessioner og/eller fravær af indhold kan derfor ikke anvendes til at udelukke, at der har været anvendt mobildata på den pågældende telefon eksempelvis på et givet tidspunkt eller i en given anledning.

2.5.5. Manipulation af teledata

I forbindelse med opkald og SMS-beskeder er det ved brug af hjemmesider eller apps bl.a. muligt at ændre visningen af det anvendte telefonnummer (A-nummeret) til et andet telefonnummer, således at det for modtageren (B-nummeret) fremstår som et andet telefonnummer, der står bag opkaldet eller SMS-beskeden.

Denne type af manipulation kan afdækkes ved at indhente teledata vedrørende A-nummeret, idet det heraf vil fremgå, at nummeret ikke har været anvendt til den pågældende aktivitet.

2.5.6. Allerede registrerede lokaliseringsdata

Allerede registrerede lokaliseringsdata (tidligere også kaldet signaleringsdata) er forbundet med større usikkerhed end logningspligtige teledata, da registreringen ikke sker kontinuerligt. Der kan derfor mangle data. Derudover indebærer allerede registrerede lokaliseringsdata den yderligere usikkerhed, at de pågældende teledata ikke registreres på samme måde, som når den mobile enhed er i aktiv brug. Endelig konverteres allerede registrerede lokaliseringsdata fra to teleudbydere med anden software end de øvrige teledata, ligesom det ikke er muligt at kontrollere data modtaget fra disse udbydere ved at sammenholde rådata og konverteret data, da rådata ikke er tilgængelig uden særlige forudsætninger. Det indebærer, at allerede registrerede lokaliseringsdata ikke har samme bevisværdi som øvrige teledata, og at oplysninger fra allerede registrerede lokaliseringsdata generelt bør søges underbygget ved foretagelse af øvrige efterforskningsskridt.

2.5.7. Teleobservation

Teleobservation gennem løbende indhentning af teledata har nogle af de samme usikkerheder som allerede registrerede lokaliseringsdata. Bl.a. er det ikke muligt at kontrollere teledata fra flere teleudbydere ved at sammenholde rådata og konverteret data. Det indebærer, at teleobservation ikke har samme bevisværdi som øvrige teledata, og at oplysninger fra teleobservation generelt bør søges underbygget ved foretagelse af øvrige efterforskningsskridt.

2.5.8. Udenlandsk teledata

Ved anvendelse af teledata indhentet i udlandet bør det ud fra et forsigtighedsprincip som udgangspunkt lægges til grund, at der kan være tilsvarende potentielle usikkerheder og fejlkilder.

3. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3.1. Anvendelse af teledata under efterforskningen

Teledata anvendes af politiet som efterforskningsredskab. Det gælder navnlig i sager om alvorlig og organiseret kriminalitet samt i terrørsager.

I de indledende efterforskningsfaser anvendes teledata typisk til at målrette politiets efterforskning. Teledata vil eksempelvis kunne lede politiet på sporet af personer og adresser, som er af interesse for efterforskningen, og teleobservation vil kunne anvendes til løbende at følge en persons færden.

I senere efterforskningsfaser kan teledata eksempelvis bruges til at kortlægge mistænktens færden og kontakten til andre personer i sagen. Det kan f.eks. være relevant at belyse, om en mistænkt telefon har været i nærheden af gerningsstedet på gerningstidspunktet.

Brugen af teledata under efterforskningen kan både være med til styrke og svække (eller helt udelukke) politiets mistanke mod en bestemt person, og politiet skal påse, at alle relevante oplysninger bliver tilvejebragt.

3.2. Indhentning af teledata

Politiets indhentning af teledata i forbindelse med efterforskning af kriminalitet reguleres af reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden i retsplejelovens kapitel 71 samt reglerne i kapitel 74 om edition.

Indgreb i meddelelseshemmeligheden og pålæg om edition kan alene ske efter indhentelse af en retskendelse, medmindre indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes. I så fald skal indgrebet forelægges for retten senest 24 timer fra indgrebets iværksættelse.

Ved retsmøder under efterforskningen møder anklagemyndigheden, og der skal ved indhentelse af kendelse om indgreb i meddelelseshemmeligheden beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig.

Forud for indhentning af teledata skal politiet vurdere, om retsplejelovens betingelser er opfyldt.

Hvis politiet vurderer, at retsplejelovens betingelser er opfyldt for det pågældende indgreb, udfærdiger politiet en efterforskningsrapport, der nærmere redegør for sagen, og for at betingelserne for indhentning af den ønskede kendelse er opfyldt. Politiet afleverer herefter sagen til anklagemyndigheden, der foretager en selvstændig vurdering af, om betingelserne for indhentning af kendelsen er opfyldt. Hvis anklagemyndigheden ikke finder, at betingelserne for indhentning af kendelsen er opfyldt, tilbageleveres sagen til politiet med anmodning om uddybning af materialet, hvis dette er muligt.

Hvis anklagemyndigheden er enig i, at betingelserne for indhentning af den pågældende kendelse er opfyldt, fremsættes anmodningen om kendelse for en dommer, der herefter afsiger en kendelse.

Se også Rigsadvokatmeddelelsesafsnit om anvendelse af trafik- og lokaliseringsdata i straffesager (logging), pkt. 4.

3.3. Bestilling og levering af teledata

Teledata bestilles hos Rigspolitiets Telecenter. I praksis er det sagsbehandleren i politikredsen mv., der håndterer bestillingen.

Bestillingen indeholder bl.a. angivelse af, hvilke udbydere teledata skal indhentes hos, og hvilken periode bestillingen vedrører. Telecentret formidler herefter bestillingen til de relevante teleudbydere med anmodning om levering af teledata.

Når en teleudbyder har modtaget bestillingen fra Rigspolitiet, indhenter teleudbyderen de bestilte teledata i sit netværk og leverer herefter teledata som rådata til telecentret.

Rådata leveres af teleudbyderen i form af et eller flere regneark. Hvert regneark indeholder et antal rækker, hvor hver række som udgangspunkt repræsenterer én aktivitet i form af en bestemt datatype. Én aktivitet i rådata er udtryk for én aktivitet på en telefon eller en telemast, dvs. ét opkald, én sms mv.

Når Telecentret efterfølgende stiller teledata til rådighed for rekvirenten, består dette af en vejledning og to datasæt. Ét datasæt med rådata og ét datasæt med konverteret teledata.

Konverteringen indebærer en ensretning af beskrivelsen af de datatyper, der er indeholdt i rådatasættet, således at hver enkelt datatype bliver benævnt på samme måde, uafhængigt af hvilken teleudbyder data kommer fra. Formålet med konverteringen er at sikre, at oplysningerne fremstår ensartede og genkendelige under efterforskningen og ved fremlæggelse i retten.

3.4. Kvalitetskontrolrapport mv.

Politiet skal udvise særlig opmærksomhed ved gennemgangen, kontrollen og brugen af teledata, herunder i forhold til de potentielle fejkilder og usikkerheder, der kan være i teledata, jf. Rigspolitiets retningslinjer for politiets brug af teledata under efterforskningen af 30. august 2019 (bilag 7) og Rigspolitiets vejledning om håndtering og kvalitetskontrol af teledata under efterforskningen af 25. maj 2020 (bilag 7a). Vejledningen er tilgængelig på POLintra.

Inden sagen overdrages til anklagemyndigheden – herunder i forbindelse med retsmøder under efterforskningen – skal politiet udarbejde en rapport om hvilke teledata, der er indhentet i sagen, og om hvordan kvaliteten af teledata er kontrolleret.

Kvalitetskontrolrapporten bør bl.a. beskrive:

- hvilke teledata der er rekvireret og leveret, herunder hvordan de eventuelt er blevet behandlet,
- hvilken kvalitetskontrol, der er foretaget af konverteret data (undersøgelse for rækketab mv.),
- om der er usikkerheder og fejkilder i teledata, som vurderes at være særligt relevante i sagen, og

- hvilke efterforskningsmæssige tiltag mv. der eventuelt er foretaget for at imødegå mulige usikkerheder og fejlkilder i teledata.

De nødvendige krydshenvisninger til rådata skal endvidere fremgå af sagen.

Hvis teledata er indhentet før den 31. december 2024, skal der ligeledes indhentes en valideringsrapport. Denne skal bilageres ind på sagen. Hvis der ved indhentninger før den 31. december 2024 foreligger en anmærkningsfri valideringsrapport, vil det være tilstrækkeligt at henvise hertil for såvidt angår de to første punkter, ligesom krydshenvisninger til rådata ikke skal fremgå af sagen. Hvis der er foretaget en lokal behandling af teledata skal denne fortsat beskrives. De to sidste punkter bør fortsat beskrives.

I de sager, hvor de konverterede data har været efterprøvet i forbindelse med Deloitte's undersøgelse, jf. pkt. 2.4.1, skal politiet rekvirere datapakkerne gennem Rigspolitiets Telecenter, og datapakkerne skal så vidt muligt indgå i sagen.

Rådata, konverterede data, kvalitetskontrolrapporten, herunder eventuelle nødvendige krydshenvisninger til rådata, Deloitte's opdaterede notat (varedeklarationen), samt Rigspolitiets terminologiskemaer (bilag 2a-2e) skal som altovervejende udgangspunkt bilageres ind i sagen.

3.4.1. Særligt om behandling af sager i en overgangsperiode

I sager, som er afleveret til anklagemyndigheden før udarbejdelsen af disse retningslinjer, skal anklageren sikre, at dokumenterne omtalt under pkt. 3.4 hurtigst muligt – og senest inden hovedforhandlingen – tilvejebringes og bilageres ind i sagen.

Hvis det undtagelsesvist ikke er muligt for politiet at udarbejde en kvalitetskontrolrapport eller de nødvendige krydshenvisninger, før hovedforhandlingen påbegyndes, kan anklageren overveje at indkalde en efterforsker med indblik i sagen til at deltage i retsmødet og om nødvendigt at redegøre for den kvalitetskontrolrapport, der er udført, samt for sammenhængen mellem konverteret data og rådata i sagen.

Alternativt kan anklageren overveje at drøfte fremgangsmåden for dokumentation af teledata med forsvareren og retten.

3.5. Retsmøder under efterforskning

Anklageren skal forud for retsmødet sikre sig, at kvalitetskontrolrapporten indeholder de nødvendige oplysninger, se pkt. 3.4.

Dokumentation af teledata kan ske direkte fra konverteret data, men anklageren skal kunne dokumentere teledata direkte fra rådata eller på baggrund af konverteret data som hjælpebilag via de nødvendige krydshenvisninger til rådata, se pkt. 3.4.

Hvis der helt undtagelsesvist på grund af uopsættelige efterforskningsskridt, der skal indbringes for retten, ikke kan indsættes krydshenvisninger til rådata, skal en efterforsker med indblik i sagen, i stedet som udgangspunkt deltage i retsmødet sammen med anklageren med henblik på om nødvendigt at redegøre for sammenhængen mellem konverteret data og rådata.

Rigspolitiets terminologiskemaer (bilag 2a-2e) kan i fornødent omfang anvendes til at "oversætte" rådata.

I de sager, hvor de konverterede data har været efterprøvet i forbindelse med Deloitte's undersøgelse, vil anklageren kunne anvende Deloitte's datapakke til dokumentation af teledata. De identificerede fejl skal i den forbindelse dokumenteres i relevant omfang, så straffesagens aktører har mulighed for at forholde sig til fejlene og den eventuelle betydning heraf.

I straffesager, hvor teledata er indhentet før den 31. december 2024, se pkt. 2.4.3., kan dokumentation af teledata ske direkte fra konverteret data, hvis de konverterede data fra den pågældende teleudbyder er uden anmærkninger. Såfremt der endnu ikke foreligger en valideringsrapport på disse sager, skal dokumentation af teledata i vidt omfang basere sig på rådata. Det betyder, at der kan dokumenteres direkte fra rådata eller på baggrund af konverteret data, som hjælpebilag via de nødvendige krydshenvisninger til rådata.

4. Tiltalerejsning og forberedelse af hovedforhandlingen

4.1. Anvendelse af teledata som grundlag for tiltalerejsning

Inden anklageren tager stilling til tiltalespørgsmålet, skal anklageren kontrollere, om politiet har udfærdiget kvalitetskontrolrapporten med de nødvendige oplysninger om usikkerheder og fejlkilder i teledata, som vurderes at være særligt relevante i sagen.

Herefter kan anklageren tage stilling til tiltalespørgsmålet. I den forbindelse skal anklageren forholde sig til de relevante teledata og de opmærksomhedspunkter, der er forbundet med anvendelse af teledata i straffesager. Se nærmere herom under pkt. 2.4 og 2.5.

I forbindelse med sin stillingtagen til tiltalespørgsmålet skal anklageren også vurdere, om der er foretaget de nødvendige efterforskningskridt for at imødegå de usikkerheder, der er ved anvendelse af teledata i den konkrete sag, eller om der skal iværksættes yderligere efterforskningskridt.

Som omtalt under pkt. 2.5.1 vil den bevismæssige værdi af teledata til geografisk lokalisering af en telefon alt andet lige være højere, hvis der er flere datapunkter, der understøtter samme billede. Behovet for at foretage efterforskningskridt vil i givet fald være tilsvarende mindre.

Hvis der alene er ét eller enkelte datapunkter, som understøtter samme billede, vil der omvendt være et større behov for at foretage yderligere efterforskningsmæssige skridt. Det kan f.eks. ske ved at efterprøve den fysiske placering af én eller flere konkrete sendemaster, hvis masternes placering er af væsentlig bevismæssig betydning. Det kan bl.a. ske ved indhentning af supplerende oplysninger om masters placering fra offentlige myndigheders hjemmesider eller fra teleudbyderen eller gennem fysisk besigtigelse.

I de tilfælde, hvor teledata er et helt centralt bevis, kan det bl.a. være relevant at indkalde vidner, der kan belyse, hvordan og med hvilken usikkerhed de centrale teledata kan tolkes i den konkrete sag.

Anklageren skal ved sin vurdering af tiltalespørgsmålet generelt være opmærksom på, at teledata kan være mangelfulde. Hvis forklaringer eller andet giver anledning til det, bør der i relevant omfang iværksættes yderligere efterforskning for at afdække, om teledata er mangelfulde.

Særligt i sager, hvor teledata udgør et centralt bevis, skal anklageren i forbindelse med udfærdigelse af bevisfortegnelsen og eventuel tidsplan overveje – eventuelt efter forudgående drøftelse med forsvareren, jf. pkt. 4.3 – om der skal afsættes yderligere tid til dokumentation af teledata og behandling af indsigelser mv. i den forbindelse.

4.1.1 Fejlagtigt udleverede oplysninger

Retsplejelovens regler om tvangsindgreb indeholder ikke bestemmelser, der særligt regulerer det tilfælde, hvor en teleudbyder fejlagtigt videregiver flere oplysninger til politiet, end en kendelse om eksempelvis edition omfatter. Selvom reglerne om tilfældighedsfund ikke finder direkte anvendelse, bør principperne i retsplejelovens § 789 om tilfældighedsfund imidlertid som udgangspunkt følges, herunder for at sikre fuld transparens for rettens aktører.

Anklagemyndigheden bør i alle tilfælde sikre, at oplysningernes tilvejebringelse tydeligt fremgår af sagen.

Hvis anklagemyndigheden ønsker at anvende oplysningerne som bevis, skal det medtages i bevisfortegnelsen under udtrykkelig angivelse af, at der er tale om fejlagtigt udleverede oplysninger. Herefter har forsvareren mulighed for at begære spørgsmålet forelagt for retten til afgørelse efter princippet i § 841, stk. 1, inden hovedforhandlingen. Det vil i alle tilfælde være op til retten at vurdere hvilken konkret bevismæssig betydning sådanne oplysninger kan tillægges.

I det omfang fejlagtig udleverede oplysninger indgår i sagen, er de omfattet af de almindelige regler for straffesagers behandling, herunder reglerne for arkivering, destruktion mv.

4.2. Analyseprodukter og visualiserende produkter

Anklageren skal som led i forberedelsen af hovedforhandlingen gøre sig overvejelser om, hvorvidt der er behov for yderligere analyseprodukter, og hvordan teledata bedst præsenteres for retten.

I de fleste sager vil det være tilstrækkeligt at fremlægge de analyser og andet materiale, der er udfærdiget på baggrund af teledata i sagen, i den form, de foreligger.

I navnlig de større sager vil der kunne være behov for udarbejdelse af yderligere analyser, herunder med inddragelse af teleanalytikere og medarbejdere i EAE mv. Analyserne vil bl.a. kunne bestå i konsolidering af datafiler (rådata) fra forskellige teleudbydere samt supplerende af data i en Excel-projektmappe, eller i analyser af bevægelsesmønstre eller en enheds placering, der kan visualiseres på et mastekort, jf. pkt. 4.2.2. Det vil typisk også være nødvendigt med vidneførsel af efterforskere eller teleanalytikere vedrørende bearbejdningen af teledata i sagen, og i nogle sager vil der være behov for at indhente sagkyndige udtalelser om komplicerede tekniske forhold vedrørende teledata f.eks. fra en teletekniker fra en teleudbyder.

Det kan også være relevant at visualisere analyser og kort ved hjælp af PowerPoint på storskærm for retten. Hvis præsentationen fremstiller oplysningerne på anden måde end bilagsmaterialet, bør anklageren sende præsentationen til forsvarerne forud for hovedforhandlingen.

I meget store sager vil teknisk support i forbindelse med præsentationen af teledata typisk være nødvendig.

4.2.1. Excel-projektmappe – overblik over alle kaldsdata (bilag 3 – 3b)

Alle kaldsdata, der er rekvireret vedrørende et bestemt fokusnummer eller for en hel sags fokusnumre, kan samles i en Excel-projektmappe. Projektmappen udgør datagrundlaget for alle efterfølgende analyser og består af følgende:

- Pivot/Polta/Pol-tele (kaldenavn) (bilag 3) viser kaldsdata opstillet på en brugervenlig måde, hvor det ved hjælp af funktionen ”autofilter” er muligt at filtrere sig frem til de ønskede data.
- Telefontavle/telefonbog (bilag 3a) viser, hvem der anvender et bestemt telefonnummer i det samlede kaldsmateriale. I telefontavlen angives, hvordan brugeren af et bestemt telefonnummer er identificeret, f.eks. ved hjælp af 118, efterforskningsskridt eller andet.
- Dataoversigt (bilag 3b) viser fokusnummeret, rekvisitionsperioden, journalnummer, teleudbyder samt på hvilken måde oplysningerne om fokusnummeret er tilvejebragt (aflytning, historiske teleoplysninger, samtykke).
- Kopi af kaldsdata indeholder de samlede kaldsdata for sagen, som politikredsen har modtaget fra Rigspolitiets Telecenter, før der er foretaget bearbejdning af data til pivot/Polta/Pol-tele.

4.2.2. Mastekort vedrørende kaldsdata (bilag 4 – 4b)

Et mastekort vedrørende kaldsdata kan f.eks. bruges til at vise, om en telefon har befundet sig i nærheden af et gerningssted på gerningstidspunktet.

Ved brug af mastekortet i forbindelse med præsentation af teledata i retten udfærdiges som regel tre bilag:

- Kortet (bilag 4) er selve den geografiske visualisering af masternes placering sammenholdt med øvrige relevante lokationer som f.eks. gerningssted, bopæl mv. Over kortet anføres typen af data (f.eks. kaldsdata), fokusnummer og tidsrum. Øverst i højre side af kortet anføres det eller de pågældende fokusnumre med hver deres farvebaggrund. Teledata og øvrige informationer f.eks. vejnavne, gerningssted mv. angives på kortet. Tidspunkter for teledata anføres med samme farve som relevante fokusnumre. Der bør anføres en målestok på kortet og oplysninger om, hvilken politikreds eller enhed der har udfærdiget kortet.
- Datagrundlaget (bilag 4a) indeholder data fra pivot/Polta/Pol-tele i bilag 3. Disse data udgør selve grundlaget for visualiseringen på kortet (bilag 4). Gerningstidspunktet kan med fordel markeres, sådan at brugeren nemt kan forholde sig til data i forhold til et gerningstidspunkt.
- Den forklarende rapport (bilag 4b) beskriver objektivt de resultater, som kortet visualiserer, og som data danner grundlag for. Rapporten er som udgangspunkt struktureret med følgende indhold: dato for udfærdigelse af rapporten, sagens journalnummer, overskrift, beskrivelse af opgaven, oplysninger om datagrundlaget for kortets udfærdigelse, vejledning om, hvordan kortet skal læses og en konklusion.

4.3. Dialog med forsvareren og retten

I sager, hvor teledata udgør et centralt bevis, bør anklageren overveje – forud for sagens hovedforhandling – skriftligt at høre forsvareren om eventuelle indsigelser mod den påtænkte anvendelse af teledata. Et sådan brev vil bl.a. være med til at afklare behovet for bevisførelse om teledatas validitet og bidrage til udfærdigelsen tidsplanen.

I sager med omfattende teledata og flere forsvarere bør anklageren overveje, om det vil være mere hensigtsmæssigt at anmode retten om et forberedende retsmøde, med henblik på at få afklaret om der er indsigelser mod den påtænkte anvendelse af teledata, ligesom sagens nærmere tilrettelæggelse vil kunne drøftes mellem alle aktører.

Anklageren vil herefter på den baggrund kunne tage stilling til, om der er behov for yderligere bevisførelse i sagen, herunder eksempelvis indkaldelse af efterforskeren, en teleanalytiker eller et sagkyndigt vidne fra den relevante teleudbyder.

5. Hovedforhandlingen

5.1. Dokumentation af teledata under hovedforhandlingen

I alle straffesager, hvor teledata fremlægges som bevis under sagen, vil de relevante dele af Deloitte's opdaterede notat (bilag 1) i fornødent omfang skulle dokumenteres.

Dokumentation af teledata under hovedforhandlingen kan ske direkte fra konverteret data, hvis der ikke er bemærkninger herom i kvalitetskontrolrapporten. Hvis dette ikke er tilfældet, skal dokumentationen i vidt omfang basere sig på rådata. Det betyder, at der, hvis der er gjort bemærkninger herom i kvalitetskontrolrapporten, i det omfang det er muligt, bør dokumenteres direkte fra rådata, eller på baggrund af konverteret data som hjælpebilag, når sagen samtidig indeholder de nødvendige krydshenvisninger til rådata.

Rigspolitiets terminologiskemaer (bilag 2a-2e) kan i fornødent omfang anvendes af anklageren til at "oversætte" rådata.

I de sager, hvor de konverterede data har været efterprøvet i forbindelse med Deloitte's undersøgelse, vil anklageren kunne anvende Deloitte's datapakke til dokumentation af teledata. De identificerede fejl skal i den forbindelse dokumenteres i relevant omfang, så straffesagens aktører har mulighed for at forholde sig til fejlene og den eventuelle betydning heraf.

I straffesager, hvor teledata er indhentet før den 31. december 2024, se pkt. 2.4.3., kan dokumentation af teledata ske direkte fra konverteret data, hvis de konverterede data fra den pågældende teleudbyder er uden anmærkninger. Såfremt konverteringen fra en eller flere teleudbydere ikke er anmærkningsfri, skal dokumentation af teledata i vidt omfang basere sig på rådata. Det betyder, at der kan dokumenteres direkte fra rådata eller på baggrund af konverteret data, som hjælpebilag via de nødvendige krydshenvisninger til rådata.

5.2. Supplerende bevisførelse

Hvor der er tale om komplicerede analyser af bevægelsesmønstre e.l., vil anklageren typisk afhøre den efterforsker eller teleanalytiker, der har udarbejdet analysen, som vidne under hovedforhandlingen. Anklageren skal endvidere – hvor det er relevant – afhøre andre relevante vidner og præsentere den yderligere efterforskning, der kan understøtte eller supplere den foreliggende teledata i sagen. Se i øvrigt pkt. 4.3.

Hvis der under hovedforhandlingen rejses begrundede spørgsmål vedrørende validiteten af teledata, som ikke tidligere har været fremme, må anklageren overveje, om der undtagelsesvist er behov for at begære sagen udsat med henblik på yderligere efterforskning eller indkaldelse af yderligere vidner, der nærmere kan belyse de rejste spørgsmål.

5.3. Anvendelse af PowerPoint mv.

Ved anvendelse af PowerPoint i forbindelse med præsentationen vil anklageren kunne indlede med en dokumentation af de underliggende pivottabeller til den pågældende PowerPoint. I pivottabellen vil det – udover hvor telefonen geografisk har befundet sig – tillige kunne ses, hvilke telefoner den har været i kontakt med i et bestemt tidsrum. Dermed foreligger de relevante oplysninger i en enkel form med henblik på en efterfølgende afhøring af den tiltalte om dennes færden. Det er vigtigt, at det samtidig dokumenteres, hvor oplysningerne om brugerne af de øvrige telefoner stammer fra, herunder om oplysningerne er hentet fra 118, efterforskning eller på anden vis. Dette kan gøres ved hjælp af telefontavlen i bilag 3a.

Yderligere teledata, som skal dokumenteres, herunder eventuelt i forbindelse med afhøringen, kan ske fra den samlede pivottabel eller eventuelt udskilles i særskilte bilag på samme måde som datagrundlaget til mastekort i bilag 4a.

PowerPoint-præsentationen kan herefter vises på en storskærm. I sager med mange PowerPoint-slides er det hensigtsmæssigt at udfærdige og udlevere en mappe med hele PowerPoint-præsentationen til rettens medlemmer. I sager med færre PowerPoint-slides kan disse bilageres ind i sagen, så rettens medlemmer ligeledes har et eksemplar, som de kan genopfriske oplysningerne ud fra eller notere på.

I større sager vil anklageren typisk som illustration dokumentere udvalgte oplysninger fra pivottabellen, hvorefter det i almindelighed vil være tilstrækkeligt at vise PowerPoint-præsentationen og blot fremhæve de nødvendige oplysninger i de underliggende pivottabeller, som eventuel skal bruges i forbindelse med den efterfølgende afhøring af den/de tiltalte.

I sager, hvor der præsenteres teledata som led i bevisførelsen, må anklageren være forberedt på, at der vil kunne blive rejst spørgsmål af straffeprocessuel karakter. Det kan f.eks. være spørgsmål om, hvorvidt der under bevisførelsen kan henvises til politiets kaldenavne for de anvendte telefoner, eller om navne og benævnelser fra f.eks. ransagning af andre telefoner i sagen kan anvendes i forbindelse med bevisførelsen, herunder i pivottabeller og PowerPoint-præsentationer. Der kan i den forbindelse henvises til Østre Landsrets kendelse af 19. september 2011 (bilag 5) og Retten i Glostrups kendelse af 18. april 2012 (bilag 6).

6. Straf og andre retsfølger

7. Efter dom

8. Love og forarbejder

Bilag

*Bilag 1 - Notat vedrørende anvendelse af historiske teledata mv. i straffesager
(Varedeklarationen). Udarbejdet af Deloitte den 15. oktober 2019. Opdateret den 22. juni 2020 af
Rigspolitiet og Rigsadvokaten*

RIGSPOLITIET



Notat vedrørende anvendelse af historiske teledata mv. i straffesager

Udarbejdet af Deloitte den 15. oktober 2019. Opdateret den 22. juni 2020 af
Rigspolitiet og Rigsadvokaten

1 Notat om anvendelse af historiske teledata og mobildata i straffesager

Notatet omhandler anvendelse af historiske teledata (herefter teledata) og mobildata i straffesager. Teledata er oplysninger, som teleudbydere indsamler, registrerer og opbevarer (logger) samt bearbejder i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og fejlretning på netværket. En del af disse data er omfattet af 'bekendtgørelse om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik' (logningsbekendtgørelsen), hvorefter teleudbydere er forpligtet til at registrere og opbevare visse data i 1 år. Oplysningerne kan indhentes af politiet til brug for efterforskning af strafbare forhold, ligesom en række data, der ikke er omfattet af logningsbekendtgørelsen, kan indhentes efter retsplejelovens bestemmelser. Mobildata er mobilt dataforbrug i forbindelse med en mobiltelefons aktiviteter på internettet eksempelvis i forbindelse med e-mails, MMS, internetsurfing, afspilning (streaming) af musik/videoer, brug af sociale medier (f.eks. Facebook) og internetbaserede kommunikationstjenester som Skype, Whats App, Messenger mv.

Formålet med notatet er at bidrage til en forståelse af, hvad teledata og mobildata er, herunder iboende usikkerheder og fejlkilder, samt de heraf afledte opmærksomhedspunkter ift. anvendelse i straffesager. Notatet belyser de overordnede anvendelsesmuligheder for teledata, der udleveres i medfør af retsplejeloven (§ 780, stk. 1, nr. 3-4 samt § 804, stk. 1) og til dels er reguleret i logningsbekendtgørelsen (§§ 4-6). De registreringspligtige oplysninger vedrører kommunikation mellem mobilenheder og tilsvarende telekommunikationsenheder, information om teletrafik mellem mobilenheder i en given geografi samt oplysninger om de anvendte telemaster. Notatet oplyser i ikke-tekniske termer en række opmærksomhedspunkter for anvendelse af teledata, herunder generelle opmærksomhedspunkter, bl.a. som følge af den teknologiske udvikling, datakonvertering samt specifikke anvendelsessituationer. Notatets bilag indeholder en kortfattet og generisk introduktion til teledata, herunder definitioner, typer af teledata og teledatas oprindelse.

Notatet er udarbejdet i forbindelse med Deloitte's undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af teledata og er efterfølgende opdateret af Rigspolitiets og Rigsadvokaten efter høring af Domstolsstyrelsen, Danske Advokater, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Den uafhængige kontrol- og styregruppe i Teledata-sagen. Datagrundlag mv. fremgår af bilagsmaterialet.

2 Anvendelsesscenarier for teledata i forbindelse med straffesager

Historiske teledata kan overordnet anvendes til at dokumentere, om en eller flere af de mobiltelefoner og andre telekommunikationsenheder (herefter enheder), der er omfattet af politiets konkrete indhentning af oplysninger fra den enkelte teleudbyder, har været sat i forbindelse med hinanden samt give indikation af en enheds placering og bevægelse i et geografisk område, som har relevans i en sag.

I straffesager kan teledata overordnet anvendes i følgende scenarier:

- **Kommunikation mellem enheder.** Teledata kan anvendes til at belyse, om enhed A har kommunikeret med enhed B i et givent tidsinterval. Teledata kan på den anden side ikke udelukke, at enhed A og B har kommunikeret i et givent tidsinterval, ligesom teledata ikke kan belyse *hvem* der har anvendt en given enhed til at kommunikere med en anden. Teleoplysninger vedrørende kommunikation mellem enheder benævnes 'teleoplysning' og tilvejebringes af politiet med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3.
- **Lokalisering af enheder i et afgrænset geografisk område.** Teledata kan anvendes til at belyse, hvilke enheder der har anvendt hvilke telemaster. Det kan give en indikation af, hvilke enheder der har været i et givent område på et givent tidspunkt eller i et givent tidsinterval. Dette kan opgøres med en vis præcision, men er forbundet med en række usikkerheder, jf. afsnit 3. Teleoplysninger om lokalisering af enheder i et afgrænset geografisk område har betegnelsen 'udvidet teleoplysning' (mastesug), når der er tale om mobilenheder i aktiv brug til tale, sms og mms, og når det udleverede data omfatter oplysninger om modpartsnumre. Disse oplysninger kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4. Betegnelsen "allerede registrerede lokaliseringsdata" anvendes, når der er tale om data fra en tændt mobiltelefon, uanset om enheden har været i aktiv brug, når det udleverede data ikke omfatter oplysninger om modpartsnumre. Allerede registrerede lokaliseringsdata kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 804, stk. 1, uanset om oplysningerne helt eller delvist er omfattet af logningsbekendtgørelsen. Allerede registrerede lokaliseringsdata der er genereret ved, at en tændt mobiltelefon (automatisk) har signaleret

sin position til mobilnetværket, er ikke omfattet af logningsbekendtgørelsen og er derfor forbundet med en række særlige usikkerheder, jf. afsnit 3.

- **Bevægelsesmønstre for en specifik enhed.** Allerede registrerede lokaliseringsdata kan anvendes til at belyse overordnede bevægelsesmønstre for en given enhed i et givet tidsinterval. Bevægelsesmønstre kan opgøres med en vis præcision, men er forbundet med en række usikkerheder, jf. afsnit 3. Allerede registrerede lokaliseringsdata er data fra en tændt mobiltelefon, uanset om enheden har været i aktiv brug, når det udleverede data ikke omfatter oplysninger om modpartsnumre. Allerede registrerede lokaliseringsdata kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 804, stk. 1, uanset om oplysningerne helt eller delvist er omfattet af logningsbekendtgørelsen. Allerede registrerede lokaliseringsdata, der er genereret ved, at en tændt mobiltelefon (automatisk) har signaleret sin position til mobilnetværket, er ikke omfattet af logningsbekendtgørelsen og er derfor forbundet med en række særlige usikkerheder, jf. afsnit 3.

3 Opmærksomhedspunkter for anvendelse af teledata og mobildata i straffesager

Teledata kan anvendes i straffesager i en række situationer, jf. afsnit 2. Ved anvendelsen af teledata bør en række opmærksomhedspunkter iagttages. Opmærksomhedspunkterne kan opdeles i (i) opmærksomhedspunkter af generel karakter henset til beskaffenhed af teledata, (ii) opmærksomhedspunkter i forbindelse med specifikke anvendelsessituationer samt (iii) opmærksomhedspunkter i forbindelse med indsamlingen, konverteringen og behandlingen af indsamlede teledata hos teleudbyderen og politiet. I forhold til nogle af opmærksomhedspunkterne vil en adressering forudsætte dels en høj grad af indsigt hos den enkelte analytiker, der behandler de konkrete data, dels – efter omstændighederne – at data underkastes nærmere analyse eller behandling, der kan være tids- og ressourcekrævende. Andre opmærksomhedspunkter udgør iboende usikkerheder ved teledata.

Når teledata anvendes til lokalisering og belysning af tilstedeværelse og bevægelsesmønstre, kan flere teledataregistreringer der understøtter det samme billede (f.eks. et bevægelsesmønster), kunne opveje betydningen af usikkerheder i data. Med mange registrerede oplysninger vil enkelte afvigelser fra det forventede mønster således ud fra en statistisk betragtning have mindre betydning.

3.1 Generelle opmærksomhedspunkter ved anvendelse af historiske teledata og mobildata

3.1.1 Historiske teledatas generelle og geografiske præcision

Generelt er gældende, at telekommunikationens rejse mellem mobilenhed og antenne, som er placeret på en given mast, påvirkes af tekniske forhold, herunder antennens justering, højdemæssige placering og den anvendte transmissionsteknologi og frekvens (se 3.2.2), samt en række eksterne forhold, bl.a. vejrlig, landskab, vegetation, bygningsmasse m.v. Endvidere vil der i etagebyggeri være risiko for, at mobilenheden kan koble på andre master, end den der er nærmest, såfremt der på højtliggende etager er frit udsyn over omkringliggende bygninger. Tilsvarende vil en enhed typisk kunne opnå forbindelse med en mast over større afstande over vand, end det er tilfældet over land. Belastningen på telenetværket har også betydning for, hvilken antenne den mobile enhed knyttes til, idet den nærmeste mast kan være overbelastet af trafik, ligesom driftsforstyrrelser på den enkelte mast kan betyde, at mobilenheden ikke knyttes til den nærmeste mast. Derfor kan det over tid variere, hvilken mast og antenne en enhed knyttes til, uagtet at kommunikation gennemføres fra den samme geografiske position.

Historiske teledata kan således ikke med samme præcision som for eksempel et GPS-system stedfæste den enkelte enhed.

3.1.2 Manglende teledata eller mobildata

Det er et generelt opmærksomhedspunkt, at der i forhold til den faktiske kommunikation mellem to enheder kan mangle data i de dataudtræk, der modtages fra teleudbydere og efterfølgende konverteres hos politiet. Det skyldes en række forskelligartede forhold. Bl.a. registreres kommunikation via nye data- og samtaleservices ikke på samme måde, som det er tilfældet ved traditionel samtale- og beskedkommunikation (se 3.1.3). Hertil kan udvælgelse af master ved et mastesug betyde, at forbindelse mellem enheder ikke fremgår af dataudtræk, da enhederne kan have kommunikeret via andre master

end de master, der omfattet af mastesuget (se 3.2.3). Endelig kan processen omkring dataudtræk ved teleudbydere indebære en risiko for manglende data (se 3.3).

På den baggrund kan et fravær af kommunikation mellem to enheder ikke anvendes til entydigt at udelukke, at to enheder har været i kontakt med hinanden.

3.1.3 Nye data- og samtalservices samt usikkerheder ved mobildata i øvrigt

Kommunikationsteknologi udvikler sig hurtigt, ligesom nye dataservices kommer til, der erstatter traditionel telefoni. Aktuelle usikkerheder og fejlkilder må forventes at ændre sig i takt med den teknologiske udvikling. Dette kan fremadrettet adresseres i en løbende systematisk dialog mellem politi og teleudbydere på både strategisk og operationelt niveau.

Kommunikation faciliteres i stigende grad via nye data- og samtalservices. Brugen af nye dataservices kan medføre, at kommunikation mellem enheder ikke registreres fuldstændigt. Et fravær af kommunikation mellem to enheder kan derfor ikke anvendes til at udelukke kommunikation mellem enhederne, idet de data, der er logget, jf. logningsbekendtgørelsen ikke nødvendigvis afspejler kommunikationen mellem enheder fuldstændigt, hvis nye dataservices er anvendt.

Hertil kommer, at mobildata generelt er forbundet med betydelig usikkerhed. Særligt tidspunkter for angivelse af mobildatasessioner kan være forbundet med væsentlig usikkerhed, hvorfor disse ikke kan tillægges samme betydning som når mobilenheden anvendes til kommunikation, som eksempelvis opkald og afsendelse af sms. Herudover kan der være et betydeligt datatab i transmissionen mellem teleudbydere og politiets systemer i forbindelse med modtagelse af mobildata som led i aflytning af en telefon. Et fravær af mobildata kan derfor ikke anvendes til at udelukke, at der har været anvendt mobildata på den aflyttede telefon eksempelvis på et givet tidspunkt eller i en given anledning.

3.1.4 Ikke-logningspligtige data

Logningsbekendtgørelsen definerer de teleoplysninger, som teleudbydere er forpligtet til at registrere og opbevare. Hertil registreres i varierende omfang yderligere oplysninger, som kan finde anvendelse i forbindelse med straffesager. Det gælder f.eks. allerede registrerede lokaliseringsdata, der er genereret ved, at en tændt mobiltelefon (automatisk) har kommunikeret sin position til mobilnetværket (såkaldt *idle mode*). Ved anvendelse af ikke-logningspligtige teledata er det et opmærksomhedspunkt, at disse data kan være ufuldstændige, da teleudbydere ikke er forpligtet til at registrere dem, hvorfor data kun registreres med henblik på fejlretning i netværket. Hertil kan driftsforhold medføre udfald. Endelig er allerede registrerede lokaliseringsdata, der er genereret ved, at en tændt mobiltelefon (automatisk) har signaleret sin position til mobilnetværket, forbundet med større usikkerhed end de logningspligtige historiske teledata, da en mobil enheds placering i *idle mode* kun registreres på cellegruppeniveau, ikke på niveau af den enkelte celle. En enhed kan i *idle mode* derfor skifte celle internt i en cellegruppe, uden at det registreres. Det selvom enheden har bevæget sig over en distance, der ville have medført registrering af et celleskift, hvis enheden havde været i aktiv anvendelse (se også afsnit 4.4 for definitioner og uddybning).

3.1.5 Bevidst manipulation af teledata og mobildata

Det er et opmærksomhedspunkt, at der findes metoder, som kan anvendes til at manipulere teledata og mobildata med henblik på at skjule eller ændre en identitet eller aktivitet.

3.2 Specifikke anvendelsessituationer

Der kan anføres en række vigtige opmærksomhedspunkter for anvendelse af teledata i straffesager i specifikke typer af situationer. Der kan være anvendelsessituationer, der kombinerer flere datatyper, hvorfor nedenstående liste ikke kan anskues som udtømmende.

3.2.1 Etablering af forbindelse mellem to enheder

Teledata kan, jf. afsnit 2, anvendes til at fastslå, om to enheder har været i kontakt med hinanden. Specifikt kan data anvendes til at belyse, (i) hvornår enhederne har været i kontakt med hinanden, (ii) hvilken enhed der har initieret kontakten samt (iii) hvilken transmissionscelle (og dermed hvilken mast), der blev anvendt af begge enheder ved starten af opkaldet og ved dets afslutning (dog ikke for mms og internet). Såfremt opkaldende og modtagende enhed benytter forskellige udbydere, er registreringer fra begge udbydere nødvendige for at belyse de anvendte celler for begge enheder. Hertil kan anvendelse af visse internetservices eller apps medføre, at en besked eller et opkald fra et givent nummer registreres hos modtageenhed, uden at opkaldet reelt er foretaget fra den angivne opkaldende enhed. Forekomsten af dette kan afdækkes ved at afspøge, om opkaldet er registreret ved den opkaldende enhed (se også afsnit 4.4 for definitioner og uddybning).

Som nævnt i afsnit 3.1 kan teledata givet de generelle opmærksomhedspunkter ikke anvendes til entydigt at udelukke, at brugerne af to enheder har været i kontakt med hinanden.

3.2.2 Lokalitetsdata for enheder

Hvor teledata anvendes for at belyse en enheds lokalisering er det et opmærksomhedspunkt, jf. 3.1.1, at lokalitetsdata alene er indikativ. Logningsbekendtgørelsen indebærer ikke en registrering af enheder på specifikke koordinater eller lokaliteter, men alene en registrering af hvilke antenner og transmissionsceller på hvilke master, en enhed har været i kontakt med. En enhed kan derfor have bevæget sig ind på eller forladt et område, for hvilket der er anmodet om data, uden at det er registreret. Der kan være usikkerheder forbundet med lokalisering af master, masteregistreringen kan være fejlagtig, og der kan være usikkerheder forbundet med retning på de enkelte celler.

Hertil påvirker landskab, driftsforstyrrelser og omskiftelige forhold som vejr og årstid, hvilken mast en given enhed får forbindelse med (mastespring). Herunder kan en række forhold fremhæves. Grundet færre hindringer i terrænet (og dermed mindre dæmpning af signalet) vil en enhed typisk kunne opnå forbindelse med en mast over større afstande over vandområder, end det er tilfældet over land, eller hvis enheden er placeret højt i landskabet. Ligeledes er der typisk færre master i landområder til dækning af et givent areal, hvilket indebærer, at 'mastespring' kan ske over en større geografi. Præcisionen ved lokalitetsdata spænder fra ned til få hundrede m² i tættere bymæssig bebyggelse til adskillige km² i landområder. Ofte vil den lokalitetsmæssige usikkerhed i landområder dermed være betydeligt større end i byområder. Endelig kan bemærkes, at de anvendte teknologier og frekvensbånd på en mast samt det samlede netværksdesign har betydning for signalets rækkevidde. Særligt frekvensen påvirker dækningsområdet, hvor lavfrekvente bånd har et større dækningsområde end højfrekvente bånd. Forskellige teknologier anvender forskellige frekvenser, og disse oplysninger kan inddrages ved anvendelse af teledata.

Teledata kan, inden for ovenstående rammer, anvendes til at belyse enheders lokalisering og deres overordnede bevægelsesmønstre over tid. Omfanget af kommunikation mellem en given enhed og en mast kan i den forbindelse være betydelig for fortolkningen af data.

3.2.3 Udvalgelse af master

Ved lokalisering af enheder i en afgrænset geografi baseres dataudtræk på data fra de master og celler, som i teleudbydernes modeller for dækningskort forventes at dække den angivne geografi (dækningskort er teleudbydernes opgørelser over den geografiske netværksdækning givet teleinfrastruktur og netværksdesign og giver en indikation om signalstyrken på et givet sted). Disse modeller varierer fra manuelle til automatiserede modeller. Det er et opmærksomhedspunkt, at dækningskort typisk tager afsæt i, at den mobile enhed befinder sig i en højde på 1,5 meter over jorden. Afvigelser i højde, fx ved fysisk placering af en enhed i et højhus, kan derfor medføre forbindelse til master inden for et større geografisk område.

Ved mastesug kan der tilmed være aktivitet, som ikke indfanges, hvis en given enhed har været forbundet til mast, der ikke var omfattet af teleudbyderens geografiske udvælgelsesmodel. Omvendt kan der også være aktivitet fra enheder, der befinder sig langt fra masten på grund af muligheden for mastespring.

3.3 Opmærksomhedspunkter ift. rådata

Teleudbydere indsamler teledata i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og optimering af netværket. Teleudbydere netværk opgraderes og vedligeholdes løbende med henblik på at levere så god netværksdækning som muligt. Opdateringer til mastelister, herunder adresser, koordinater og retning på celler, kan indebære en risiko for registreringsfejl. Hertil bemærkes, at masters adresser kan være forbundet med usikkerheder. Det gælder f.eks., hvis en mast er placeret på en mark, der støder op til en beboelse. Her vil den angive adresse være adressen for beboelsen. Derfor bør koordinater på celler alt andet lige foretrækkes i stedet for adresser, når masters placering fastlægges i forbindelse med straffesager.

Konsolideringen af teledata hos den enkelte udbyder er forbundet med en betydelig kompleksitet, idet data trækkes fra et stort antal platforme og systemer, som er leveret af et stort antal underleverandører. Alle platforme og systemer konfigureres med et stort antal parametre. Disse processer er underlagt almindelige forretningsmæssige processer og procedurer hos teleudbydere. Udtræk fra systemer i forbindelse med rekviritioner fra politiet omfatter hos teleudbydere i varierende grad manuelle og automatiserede processer. Særligt i forbindelse med manuelle processer kan der opstå menneskelige fejl.

Endelig kan driftsforhold medføre fejl og udfald i netværket, som kan betyde at mobile enheder på et givent tidspunkt opnår forbindelse til andre master, end det ville være tilfældet i en situation uden driftsudfald.

3.4 Opmærksomhedspunkter ift. konvertering af data

Teledata modtages hos Rigspolitiet i form af rådata fra teleudbydere og konverteres for at sikre, at teleoplysningerne fremstår ensartede og genkendelige under efterforskningen og ved eventuel efterfølgende anvendelse som bevismiddel i retten. Behovet for konvertering og ensretning af data skyldes, at politiet modtager data fra teleudbydere i forskellige formater, at sammenstilling af oplysninger og egentlig analyse på tværs af teleudbydere er svær at gennemføre på baggrund af rådata i oprindelige formater – og er forbundet med mange potentielle usikkerheder og fejlkilder. Behandlingen af teledata hos Rigspolitiet omfatter i varierende grad både manuelle og automatiserede processer. Særligt i forbindelse med manuelle processer kan der opstå menneskelige fejl.

Det er et opmærksomhedspunkt at sikre, at der ikke er dataafvigelse, der er indtruffet fra Rigspolitiets modtagelse af data fra teleudbydere (rådata) til udsendelse af konverterede data til politikredsenes efterforskere. Fejl i konverteringen kan bl.a. imødegås under observation af behørig kvalitetskontrol. Det konverterede data vil tillige kunne valideres imod rådata i tvivlstilfælde. Der er ultimo april 2020 etableret en ekstern kontrol af Rigspolitiets konvertering af historiske teleoplysninger, så Telecenterets konvertering af teledata valideres af en ekstern tredjepart hver anden uge. Telecenteret vil i den forbindelse modtage valideringsrapporter på alle udførte konverteringer af historiske teledata, som herefter vil tilgå sagen.

4 Tekniske begreber om historiske teledata (bilag)

4.1 Notatets baggrund

Notatet vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager er udarbejdet på baggrund af Deloitte's uvildige undersøgelse af håndteringen af teledata, herunder undersøgelse af fejlkilder og usikkerheder ved anvendelsen af teledata i straffesager, som politi og anklagemyndighed, forsvarere og domstole bør være opmærksomme på. Undersøgelsen er udført med afsæt i analyse af historiske teledata, gennemførelse af interviews med Rigspolitiet, politikredse, Teleindustrien og teleudbydere, PET og anklagemyndigheden samt bl.a. eksterne uvildige teleeksperter.

Notatet er ikke en udtømmende teknisk beskrivelse af teledata og er derfor ikke i sig selv fyldestgørende, ligesom der kan være tekniske forskelle mellem de enkelte teleudbydere.

4.2 Hvad er historiske teledata

Genstandsfeltet for notatet er historiske data (dvs. beskrivelser af hændelser, der har fundet sted, og ikke hændelser der finder sted) samt data, der er transporteret via mindst én mobilantenne. Dermed er samtaler mellem to fastnetenheder ikke omfattet, hvorimod samtaler hvor én part har anvendt en fastnettelefon og en anden part en mobil enhed er omfattet.

Notatet behandler anvendelse af teledata i straffesager. Notatet omhandler primært logningspligtig data, dvs. afsluttet og registreret teletrafik vedrørende tale, sms og mms. Logningen vedrører ikke indholdet af trafikken, herunder f.eks. optagne samtaler, indholdet af sms og mms-beskeder. De historiske data omhandler alene tidspunktet, tjenestetypen, anvendt mast(er), første og sidste celle i transmissionen og involverede mobile enheder. Historiske teledata kan derfor anvendes til at belyse, om kommunikation har fundet sted, hvilke enheder der tog del i kommunikationen, og hvilken infrastruktur der registrerede den.

4.3 Teledatas formål og logning heraf

Teledata er data, der genereres af teleselskaberne i et forretningsøjemed, herunder med henblik på taksering af ydelser og fakturering af kunder. Teledata fra teleselskaberne reguleres af logningsbekendtgørelsen¹, der definerer de teledata, som teleudbydere har pligt til at registrere og opbevare. Logningsbekendtgørelsen forpligter teleudbydere til at logge oplysninger, der genereres eller behandles i udbyderens net. Oplysninger om teletrafik, der f.eks. af tekniske grunde ikke genereres eller behandles i udbyderens net, skal derfor ikke logges. De specifikke typer af oplysninger, som udbydere har pligt til at logge, reguleres i bekendtgørelsens §§ 4-6. Fælles for bestemmelserne er, at der er tale om trafikoplysninger, og udbydere skal derfor ikke registrere og opbevare selve indholdet af kommunikation, hverken i forbindelse med telefonsamtaler mv., brug af internettet eller brug af udbyderens e-mailservices. Logningsbekendtgørelsen definerer ikke formatet for de logningspligtige data, hvorfor de leveres til politiet i et format defineret af den enkelte teleudbyder.

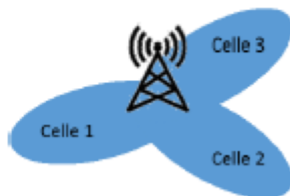
4.4 Introduktion til teleinfrastruktur og teledata

Kommunikation til og fra en enhed sker via sendemaster. Enheder 'finder selv' master med afsæt i, hvor enheden finder, at dækningen er bedst, hvilket også afhænger af enhedens antenne. En enhed skifter derfor fra mast til mast, når brugeren bevæger sig.

Der er to grundprincipper, der afgør, hvornår der skiftes mast. I *idle mode* (dvs. når en enhed ikke har en aktiv forbindelse) vælger enheden selv den bedste mast, baseret på instrukser fra mobilnettet. I *idle mode* registreres det kun, når enheden skifter mellem en gruppe af celler. I *connected mode* (når en enhed har en aktiv forbindelse til tale eller internet) bestemmer mobilnettet suverænt baseret på målinger fra enheden. I *connected mode* styres skift fra celle til celle (hand-over) suverænt af netværket, som derfor registrerer positionen på celleniveau. I begge tilstande samles alle oplysninger om enhederne centralt i udbyderens core net. Enheder skifter mellem de to tilstande. Er en enhed f.eks. i *connected mode*, men har været inaktiv i noget tid, vil den skifte til *idle mode*. Det afhænger af netværkskonfigurationen, hvor hurtigt dette sker (typisk efter nogle hundrede millisekunder).

Hver sendemast har et antal transmissionsceller (typisk tre), som hver især typisk dækker omkring 120 grader rundt om sendemasten, jf. nedenstående figur. Der findes ligeledes omni-direktionelle antenner, der dækker 360 grader rundt om masten. Det præcise dækningsområde for en celle afhænger af en lang række faktorer, blandt andet antennens justering, frekvensbånd og sendestyrke.

¹ Bekendtgørelse nr. 988 af 28/09/2006, Bekendtgørelse nr. 660 af 19/06/2014



Et mobilkommunikationsnet holder styr på, hvor telefonerne befinder sig, enten på cellegruppe- eller celleniveau (en cellegruppe udgøres af en række celler, der er grupperet i netværket). Det er nødvendigt for, at kommunikationen på netværket kan fungere korrekt. Der sker en løbende registrering af, hvilke transmissionsceller en enhed har anvendt i forbindelse med start og afslutning på kommunikation, samt registrering af hvilken sendemast kommunikationen anvender. Registreringen konsolideres hos den enkelte udbyder med henblik på at understøtte forretningsbehov, herunder taksering af ydelser og fakturering af kunder. Den enkelte teleudbyder vedligeholder ligeledes løbende en fortegnelse over master og transmissionsceller (masteliste), der angiver hvor den enkelte mast er placeret (adresse og koordinat), hvilke celler og teknologier der er placeret på den enkelte mast samt cellernes retning.

En bruger er identificeret via sit SIM-kort. På SIM-kortet er brugerens IMSI (International Mobile Subscriber Identification) gemt. Telefonnummeret er dermed ikke gemt på SIM-kortet. Teleudbydere kobler telefonnummer og IMSI i deres databaser med abonnenter i nettet (Home Subscriber Server (HSS)). IMSI bruges til unikt at identificere brugeren i nettet. Af sikkerhedsmæssige grunde bliver telefonen tildelt en midlertidig identitet, så snart den er registreret på nettet. Dette kaldes GUTI i 4G/LTE. I tidligere teknologier anvendtes TMSI. Selve telefonen har tilmed en identifikation, der kaldes IMEI. Denne identifikation er uafhængig af SIM-kortet og kan blandt andet bruges til at spærre stjålne telefoner. Visse nyere apparater (mobiltelefoner og telenetforbundne ure o.l.) indeholder ikke et fysisk SIM-kort, men anvender derimod eSIM-teknologi.

Teledata udgøres således af information om enheders trafik mellem opkaldende enheder, master og modtagende enheder. De registrerede data angår ikke indholdet af den kommunikation, der logges, men kun hvilke master, der har været involveret og hvornår. Det bemærkes, at det kræver mere omfattende analyse af teledata, hvis den ene af parterne bruger en enhed hos en anden udbyder eller anvender en anden kommunikationsenhed end en mobil enhed (f.eks. en fastnettelefon eller en app).

*Bilag 1a – Notat vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager – Deloitte's notat af 15.
oktober 2019 - [HISTORISK DOKUMENT]*

15. oktober 2019

Notat vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager

HISTORISK - HISTORISK
HISTORISK - HISTORISK
HISTORISK - HISTORISK

1 Notat om anvendelse af historiske teledata i straffesager

Notatet omhandler anvendelse af historiske teledata i straffesager (herefter teledata). Teledata er oplysninger, som teleudbydere indsamler, registrerer og opbevarer (logger) samt bearbejder i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og fejlretning på netværket. En del af disse data er omfattet af 'bekendtgørelse om udbydere af elektroniske kommunikationsnet og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik' (logningsbekendtgørelsen), hvorefter teleudbydere er forpligtet til at registrere og opbevare visse data i 1 år. Oplysningerne kan indhentes af politiet til brug for efterforskning af strafbare forhold, ligesom en række data, der ikke er omfattet af logningsbekendtgørelsen, kan indhentes efter retsplejelovens bestemmelser.

Formålet med notatet er at bidrage til en forståelse af, hvad teledata er, herunder dets iboende usikkerheder og fejlkilder, samt de heraf afledte opmærksomhedspunkter ift. anvendelse i straffesager. Notatet belyser de overordnede anvendelsesmuligheder for teledata, der udløses i medfør af retsplejeloven (§ 780, stk. 1, nr. 3-4 samt § 804, stk. 1) og til dels er reguleret i logningsbekendtgørelsen (§§ 4-6). De registreringspligtige oplysninger vedrører kommunikation mellem mobilenheder og tilsvarende telekommunikationsenheder, information om teletrafik mellem mobilenheder i en given geografi samt oplysninger om de anvendte telemaster. Notatet oplister i ikke-tekniske termer en række opmærksomhedspunkter for anvendelse af teledata, herunder generelle opmærksomhedspunkter, bl.a. som følge af den teknologiske udvikling, datakonvertering samt specifikke anvendelsessituationer. Notatets bilag indeholder en kortfattet og generisk introduktion til teledata, herunder definitioner, typer af teledata og teledatas oprindelse.

Notatet er udarbejdet i forbindelse med Deloitte's undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af teledata. Datagrundlag mv. fremgår af bilagsmaterialet.

2 Anvendelsesscenarier for teledata i forbindelse med straffesager

Historiske teledata kan overordnet anvendes til at dokumentere, om en eller flere af de mobiltelefoner og andre telekommunikationsenheder (herefter enheder), der er omfattet af politiets konkrete indhentning af oplysninger fra den enkelte teleudbydere, har været sat i forbindelse med hinanden samt give indikation af en enheds placering og bevægelse i et geografisk område, som har relevans i en sag.

I straffesager kan teledata overordnet anvendes i følgende scenarier:

- **Kommunikation mellem enheder.** Teledata kan anvendes til at belyse, om enhed A har kommunikeret med enhed B i et givent tidsinterval. Teledata kan på den anden side ikke udelukke, at enhed A og B har kommunikeret i et givent tidsinterval, ligesom teledata ikke kan belyse *hvem* der har anvendt en given enhed til at kommunikere med en anden. Teleoplysninger vedrørende kommunikation mellem enheder benævnes 'teleoplysning' og tilvejebringes af politiet med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3.
- **Lokalisering af enheder i et afgrænset geografisk område.** Teledata kan anvendes til at belyse hvilke enheder, der har anvendt hvilke telemaster. Det kan give en indikation af, hvilke enheder der har været i et givent område på et givent tidspunkt, eller i et givent tidsinterval (mastesug). Dette kan opgøres med en vis præcision, men er forbundet med en række usikkerheder, jf. afsnit 3. Teleoplysninger om lokalisering af enheder i et afgrænset geografisk område har betegnelserne 'udvidet teleoplysning', når der er tale om mobilenheder i aktiv brug til tale, sms og mms og indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4, henholdsvis 'signaleringsdata', når der er tale om enheder, som ikke er i aktiv brug, og indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 804, stk. 1. 'Signaleringsdata' er ikke omfattet af logningsbekendtgørelsen.
- **Bevægelsesmønstre for en specifik enhed.** Teledata kan anvendes til at belyse overordnede bevægelsesmønstre for en given enhed i et givent tidsinterval ('historiske masteplysninger', herunder 'signaleringsdata'). Bevægelsesmønstre kan opgøres med en vis præcision, men er forbundet med en række usikkerheder, jf. afsnit 3. 'Historiske masteplysninger' omfatter både lokaliseringsdata om mobilenheder i aktiv brug til tale, sms og mms, og 'signaleringsdata' om mobilenheder, som ikke er i aktiv brug. 'Historiske masteplysninger', herunder 'signaleringsdata' kan indhentes med hjemmel i retsplejelovens § 804, stk. 1. 'Signaleringsdata' er ikke omfattet af logningsbekendtgørelsen.

3 Opmærksomhedspunkter for anvendelse af teledata i straffesager

Teledata kan anvendes i straffesager i en række situationer, jf. afsnit 2. Ved anvendelsen af teledata bør en række opmærksomhedspunkter iagttages. Opmærksomhedspunkterne kan opdeles i (i) opmærksomhedspunkter af generel karakter henset til beskaffenhed af teledata, (ii) opmærksomhedspunkter i forbindelse med specifikke anvendelsessituationer samt (iii) opmærksomhedspunkter i forbindelse med indsamlingen, konverteringen og behandlingen af indsamlede teledata hos teleudbyderen og politiet. I forhold til nogle af opmærksomhedspunkterne, vil en adressering forudsætte dels en høj grad af indsigt hos den enkelte analytiker, der behandler de konkrete data, dels – efter omstændighederne – at data underkastes nærmere analyse eller behandling, der kan være tids- og ressourcekrævende. Andre opmærksomhedspunkter udgør iboende usikkerheder ved teledata.

Når teledata anvendes til lokalisering og belysning af tilstedeværelse og bevægelsesmønstre, kan flere teledataregistreringer der understøtter det samme billede (f.eks. et bevægelsesmønster), kunne opveje betydningen af usikkerheder i data. Med mange registrerede oplysninger vil enkelte afvigelser fra det forventede mønster således ud fra en statistisk betragtning have mindre betydning.

3.1 Generelle opmærksomhedspunkter ved anvendelse af historiske teledata

3.1.1 Historiske teledatas generelle og geografiske præcision

Generelt er gældende, at telekommunikationens rejse mellem mobilenhed og antenne, som er placeret på en given mast, påvirkes af tekniske forhold, herunder antennens justering, højdemæssige placering og den anvendte transmissionsteknologi og frekvens (se 3.2.2), samt en række eksterne forhold, bl.a. vejrlig, landskab, vegetation, bygningsmasse m.v. Endvidere vil der i etagebyggeri være risiko for, at mobilenheden kan koble på andre master, end den der er nærmest, såfremt der på højtliggende etager er frit udsyn over omkringliggende bygninger. Tilsvarende vil en enhed typisk kunne opnå forbindelse med en mast over større afstande over vand, end det er tilfældet over land. Belastningen på telenetværket har også betydning for, hvilken antenne den mobile enhed knyttes til, idet den nærmeste mast kan være overbelastet af trafik, ligesom driftsforstyrrelser på den enkelte mast kan betyde, at mobilenheden ikke knyttes til den nærmeste mast. Derfor kan det over tid variere, hvilken mast og antenne en enhed knyttes til, uagtet at kommunikation gennemføres fra den samme geografiske position.

Historiske teledata kan således ikke med samme præcision som for eksempel et GPS-system stedfæste den enkelte enhed.

3.1.2 Manglende data

Det er et generelt opmærksomhedspunkt, at der i forhold til den faktiske kommunikation mellem to enheder kan mangle data i de dataudtræk, der modtages fra teleudbydere og efterfølgende konverteres hos politiet. Det skyldes en række forskelligartede forhold. Bl.a. registreres kommunikation via nye data- og samtalservices ikke på samme måde, som det er tilfældet ved traditionel samtale- og beskedkommunikation (se 3.1.3). Hertil kan udvælgelse af master ved et mastesug betyde, at forbindelse mellem enheder ikke fremgår af dataudtræk, da enhederne kan have kommunikeret via andre master end de master, der omfattes af mastesuget (se 3.2.3). Endelig kan processen omkring dataudtræk ved teleudbydere indebære en risiko for manglende data (se 3.3).

På den baggrund kan et fravær af kommunikation mellem to enheder ikke anvendes til entydigt at udelukke, at to enheder har været i kontakt med hinanden.

3.1.3 Nye data- og samtalservices

Kommunikationsteknologi udvikler sig hastigt, ligesom nye dataservices kommer til, der erstatter traditionel telefoni. Aktuelle usikkerheder og fejlkilder må forventes at ændre sig i takt med den teknologiske udvikling. Dette kan fremadrettet adresseres i en løbende systematisk dialog mellem politi og teleudbyder på både strategisk og operationelt niveau.

Kommunikation faciliteres i stigende grad via nye data- og samtaleservices. Brugen af nye dataservices kan medføre, at kommunikation mellem enheder ikke registreres fuldstændigt. Et fravær af kommunikation mellem to enheder kan derfor ikke anvendes til at udelukke kommunikation mellem enhederne, idet de data, der er logget, jf. logningsbekendtgørelsen ikke nødvendigvis afspejler kommunikationen mellem enheder fuldstændigt, hvis nye dataservices er anvendt.

3.1.4 Ikke-logningspligtige data

Logningsbekendtgørelsen definerer de teleoplysninger, som teleudbydere er forpligtet til at registrere og opbevare. Hertil registreres i varierende omfang yderligere oplysninger, som kan finde anvendelse i forbindelse med straffesager. Det gælder f.eks. signaleringsdata for mobile enheder, som har været tændt, men ikke aktivt har været i anvendelse (såkaldt *idle mode*). Ved anvendelse af ikke-logningspligtige teledata, er det et opmærksomhedspunkt, at disse data kan være ufuldstændige, da teleudbydere ikke er forpligtet til at registrere dem, hvorfor data kun registreres af nogle udbydere med henblik på fejlretning i netværket. Hertil kan driftsforhold medføre udfald. Endelig er signaleringsdata forbundet med større usikkerhed end de logningspligtige historiske teledata, da en mobil enheds placering i *idle mode* kun registreres på cellegruppeniveau, ikke på niveau af den enkelte celle. En enhed kan i *idle mode* derfor skifte celle internt i en cellegruppe, uden at det registreres. Det selvom enheden har bevæget sig over en distance, der ville have medført registrering af et celleskift, hvis enheden havde været i aktiv anvendelse (se også afsnit 4.4 for definitioner og uddybning).

3.1.5 Bevidst manipulation af data

Det er et opmærksomhedspunkt, at der findes metoder, som kan anvendes til at manipulere teledata med henblik på at skjule eller ændre en identitet eller aktivitet.

3.2 Specifikke anvendelsessituationer

Der kan anføres en række vigtige opmærksomhedspunkter for anvendelse af teledata i straffesager i specifikke typer af situationer. Der kan være anvendelsessituationer, der kombinerer flere datatyper, hvorfor nedenstående liste ikke kan anskues som udtømmende.

3.2.1 Etablering af forbindelse mellem to enheder

Teledata kan, jf. afsnit 2, anvendes til at fastslå, om to enheder har været i kontakt med hinanden. Specifikt kan data anvendes til at belyse (i) hvornår enhederne har været i kontakt med hinanden, (ii) hvilken enhed der har initieret kontakten samt (iii) hvilken transmissionscelle (og dermed hvilken mast), der blev anvendt af begge enheder ved starten af opkaldet og ved dets afslutning (dog ikke for mms og internet). Såfremt opkaldende og modtagende enhed benytter forskellige udbydere, er registreringer fra begge udbydere nødvendige for at belyse de anvendte celler for begge enheder. Hertil kan anvendelse af visse internet-services eller apps medføre, at en besked eller et opkald fra et givent nummer registreres hos modtageenhed, uden at opkaldet reelt er foretaget fra den angivne opkaldende enhed. Forekomsten af dette kan afdækkes ved at afsøge, om opkaldet er registreret ved den opkaldende enhed (se også afsnit 4.4 for definitioner og uddybning).

Som nævnt i afsnit 3 kan teledata givet de generelle opmærksomhedspunkter ikke anvendes til entydigt at udelukke, at brugerne af to enheder har været i kontakt med hinanden.

3.2.2 Lokalitetsdata for enheder

Hvor teledata anvendes for at belyse en enheds lokalisering er det et opmærksomhedspunkt, jf. 3.1.1, at lokalitetsdata alene er indikativ. Logningsbekendtgørelsen indebærer ikke en registrering af enheder på specifikke koordinater eller lokaliteter, men alene en registrering af hvilke antenner og transmissionsceller på hvilke master, en enhed har været i kontakt med. En enhed kan derfor have bevæget sig ind på eller forladt et område, for hvilket der er anmodet om data, uden at det er registreret. Der kan være usikkerheder forbundet med lokalisering af master, masteregistreringen kan være fejlagtig, og der kan være usikkerheder forbundet med retning på de enkelte celler.

Hertil påvirker landskab, driftsforstyrrelser og omskiftelige forhold som vejr og årstid hvilken mast en given enhed får forbindelse med (mastespring). Herunder kan en række forhold fremhæves. Grundet færre hindringer i terrænet (og dermed mindre dæmpning af signalet) vil en enhed typisk kunne opnå forbindelse med en mast over større afstande over vandområder, end det er tilfældet over land, eller hvis enheden er placeret højt i landskabet. Ligeledes er der typisk færre master i landområder til dækning af et givent areal, hvilket indebærer, at 'mastespring' kan ske over en større geografi. Præcisionen ved lokalitetsdata spænder fra ned til få hundrede m² i tættere bymæssig bebyggelse til adskillige km² i landområder. Ofte vil den lokalitetsmæssige usikkerhed i landområder dermed være betydeligt større end i byområder. Endelig kan bemærkes, at de anvendte teknologier og frekvensbånd på en mast samt det samlede netværksdesign har betydning for signalets rækkevidde. Særligt frekvensen påvirker dækningsområdet, hvor lavfrekvente bånd har et større dækningsområde end højfrekvente bånd. Forskellige teknologier anvender forskellige frekvenser, og disse oplysninger kan inddrages ved anvendelse af teledata.

Teledata kan, inden for ovenstående rammer, anvendes til at belyse enheders lokalisering og deres overordnede bevægelsesmønstre over tid. Omfanget af kommunikation mellem en given enhed og en mast kan i den forbindelse være betydelig for fortolkningen af data.

3.2.3 Udvalgelse af master

Ved lokalisering af enheder i en afgrænset geografi baseres dataudtræk på data fra de master og celler, som i teleudbydernes modeller for dækningskort forventes at dække den angivne geografi (dækningskort er teleudbydernes opgørelser over den geografiske netværksdækning givet teleinfrastruktur og netværksdesign og giver en indikation om signalstyrken på et givet sted). Disse modeller varierer fra manuelle til automatiserede modeller. Det er et opmærksomhedspunkt, at dækningskort typisk tager afsæt i, at den mobile enhed befinder sig i en højde på 1,5 meter over jorden. Afvigelser i højde, fx ved fysisk placering af en enhed i et højhus, kan derfor medføre forbindelse til master inden for et større geografisk område.

Ved mastesug kan der tilmed være aktivitet, som ikke indfanges, hvis en given enhed har været forbundet til mast, der ikke var omfattet af teleudbyderens geografiske udvælgelsesmodel. Omvendt kan der også være aktivitet fra enheder, der befinder sig langt fra masten på grund af muligheden for mastespring.

3.3 Opmærksomhedspunkter ift. rådata

Teleudbydere indsamler teledata i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og optimering af netværket. Teleudbydernes netværk opgraderes og vedligeholdes løbende med henblik på at levere så god netværksdækning som muligt. Opdateringer til mastelister, herunder adresser, koordinater og retning på celler, kan indebære en risiko for registreringsfejl. Hertil bemærkes, at masters adresser kan være forbundet med usikkerheder. Det gælder f.eks. hvis en mast er placeret på en mark, der støder op til en beboelse. Her vil den angivne adresse være adressen for beboelsen. Derfor bør koordinater på celler alt andet lige foretrækkes i stedet for adresser, når masters placering fastlægges i forbindelse med straffesager.

Konsolideringen af teledata hos den enkelte udbyder forbundet med en betydelig kompleksitet, idet data trækkes fra et stort antal platforme og systemer, som er leveret af et stort antal underleverandører. Alle platforme og systemer konfigureres med et stort antal parametre. Disse processer er underlagt almindelige forretningsmæssige processer og procedurer hos teleudbyderne. Udtræk fra systemer i forbindelse med rekvisitioner fra politiet omfatter hos teleudbyderne i varierende grad manuelle og automatiserede processer. Særligt i forbindelse med manuelle processer kan der opstå menneskelige fejl.

Endelig kan driftsforhold medføre fejl og udfald i netværket, som kan betyde at mobile enheder på et givent tidspunkt opnår forbindelse til andre master, end det ville være tilfældet i en situation uden driftsudfald.

3.4 Opmærksomhedspunkter ift. konvertering af data

Teledata modtages hos Rigspolitiet i form af rådata fra teleudbyderne og konverteres for at sikre, at teleoplysningerne fremstår ensartede og genkendelige under efterforskningen og ved eventuel efterfølgende anvendelse som bevismiddel i

retten. Behovet for konvertering og ensretning af data skyldes, at politiet modtager data fra teleudbydere i forskellige formater, at sammenstilling af oplysninger og egentlig analyse på tværs af teleudbydere er svær at gennemføre på baggrund af rådata i oprindelige formater – og er forbundet med mange potentielle usikkerheder og fejlkilder. Behandlingen af teledata hos Rigspolitiet omfatter i varierende grad både manuelle og automatiserede processer. Særligt i forbindelse med manuelle processer kan der opstå menneskelige fejl.

Det er et opmærksomhedspunkt at sikre, at der ikke er dataafvigelse, der er indtruffet fra Rigspolitiets modtagelse af data fra teleudbydere (rådata) til udsendelse af konverterede data til politikredsenes efterforskere. Fejl i konverteringen kan bl.a. imødegås under observation af behørig kvalitetskontrol. Det konverterede data vil tillige kunne valideres imod rådata i tvivlstilfælde.

4 Tekniske begreber om historiske teledata (bilag)

4.1 Notatets baggrund

Notatet vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager er udarbejdet på baggrund af Deloittes uvildige undersøgelse af håndteringen af teledata, herunder undersøgelse af fejlkilder og usikkerheder ved anvendelsen af teledata i straffesager, som politi og anklagemyndighed, forsvarere og domstole bør være opmærksomme på. Undersøgelsen er udført med afsæt i analyse af historiske teledata, gennemførelse af interviews med Rigspolitiet, politikredse, Teleindustrien og teleudbydere, PET og anklagemyndigheden samt bl.a. eksterne uvildige teleeksperter.

Notatet er ikke en udtømmende teknisk beskrivelse af teledata og er derfor ikke i sig selv fyldestgørende, ligesom der kan være tekniske forskelle mellem de enkelte teleudbydere.

4.2 Hvad er historiske teledata

Genstandsfeltet for notatet er historiske data (dvs. beskrivelser af hændelser, der har fundet sted, og ikke hændelser der finder sted) samt data, der er transporteret via mindst én mobilantenne. Dermed er samtaler mellem to fastnetenheder ikke omfattet, hvorimod samtaler hvor én part har anvendt en fastnettelefon og en anden part en mobil enhed er omfattet.

Notatet behandler anvendelse af teledata i straffesager. Notatet omhandler primært logningspligtig data, dvs. afsluttet og registreret teletrafik vedrørende tale, sms og mms. Logningen vedrører ikke indholdet af trafikken, herunder f.eks. optagne samtaler, indholdet af sms og mms-beskeder. De historiske data omhandler alene tidspunktet, tjenestetypen, anvendt mast(er), første og sidste celle i transmissionen og involverede mobile enheder. Historiske teledata kan derfor anvendes til at belyse, at om kommunikation har fundet sted, hvilke enheder der tog del i kommunikationen og hvilken infrastruktur, der registrerede den.

4.3 Teledatas formål og logning heraf

Teledata er data, der genereres af teleselskaberne i et forretningsøjemed, herunder med henblik på taksering af ydelser og fakturering af kunder. Teledata fra teleselskaberne reguleres af logningsbekendtgørelsen¹, der definerer de teledata, som teleudbydere har pligt til at registrere og opbevare. Logningsbekendtgørelsen forpligter teleudbydere til at logge oplysninger, der genereres eller behandles i udbyderens net. Oplysninger om teletrafik, der f.eks. af tekniske grunde ikke genereres eller behandles i udbyderens net, skal derfor ikke logges. De specifikke typer af oplysninger, som udbydere har pligt til at logge, reguleres i bekendtgørelsens §§ 4-8. Fælles for bestemmelserne er, at der er tale om trafikoplysninger, og udbydere skal derfor ikke registrere og opbevare selve indholdet af kommunikation, hverken i forbindelse med telefonsamtaler mv., brug af internettet eller brug af udbyderens e-mailservices. Logningsbekendtgørelsen definerer ikke formatet for de logningspligtige data, hvorfor de leveres til politiet i et format defineret af den enkelte teleudbyder.

4.4 Introduktion til teleinfrastruktur og teledata

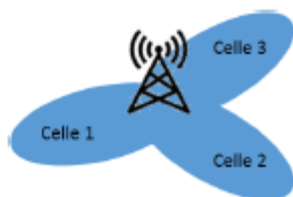
Kommunikation til og fra en enhed sker via sendemaster. Enheder 'finder selv' master med afsæt i, hvor enheden finder at dækningen er bedst, hvilket også afhænger af enhedens antenne. En enhed skifter derfor fra mast til mast, når brugeren bevæger sig.

Der er to grundprincipper, der afgør, hvornår der skiftes mast. I *idle mode* (dvs. når en enhed ikke har en aktiv forbindelse) vælger enheden selv den bedste mast, baseret på instrukser fra mobilnettet. I *idle mode* registreres det kun, når enheden skifter mellem en gruppe af celler. I *connected mode* (når en enhed har en aktiv forbindelse til tale eller internet) bestemmer mobilnettet suverænt baseret på målinger fra enheden i *connected mode* styres skift fra celle til celle (hand-over) suverænt af netværket, som derfor registrerer positionen på celleniveau. I begge tilstande samles alle oplysninger om enhederne centralt i udbyderens core net. Enheder skifter mellem de to tilstande. Er en enhed f.eks. i *connected mode*,

¹ Bekendtgørelse nr. 988 af 28/09/2006, Bekendtgørelse nr. 660 af 19/06/2014

men har været inaktiv i noget tid, vil den skifte til *idle mode*. Det afhænger af netværkskonfigurationen, hvor hurtigt dette sker (typisk efter nogle hundrede millisekunder).

Hver sendemast har et antal transmissionsceller (typisk tre), som hver især typisk dækker omkring 120 grader rundt om sendemasten, jf. nedenstående figur. Der findes ligeledes omni-direktionelle antenner, der dækker 360 grader rundt om masten. Det præcise dækningsområde for en celle afhænger af en lang række faktorer, blandt andet antennens justering, frekvensbånd og sendestyrke.



Et mobilkommunikationsnet holder styr på hvor telefonerne befinder sig, enten på cellegruppe- eller celleniveau (en cellegruppe udgøres af en række celler, der er grupperet i netværket). Det er nødvendigt for at kommunikationen på netværket kan fungere korrekt. Der sker en løbende registrering af, hvilke transmissionsceller en enhed har anvendt i forbindelse med start og afslutning på kommunikation, samt registrering af hvilken sendemast kommunikationen anvender. Registreringen konsolideres hos den enkelte udbyder med henblik på at understøtte forretningsbehov, herunder taksering af ydelser og fakturering af kunder. Den enkelte teleudbyder vedligeholder ligeledes løbende en fortegnelse over master og transmissionsceller (masteliste), der angiver hvor den enkelte mast er placeret (adresse og koordinat), hvilke celler og teknologier der er placeret på den enkelte mast samt cellernes retning.

En bruger er identificeret via sit SIM-kort. På SIM-kortet er brugerens IMSI (International Mobile Subscriber Identification) gemt. Telefonnummeret er dermed ikke gemt på SIM-kortet. Teleudbydere kobler telefonnummer og IMSI i deres databaser med abonnenter i nettet (Home Subscriber Server (HSS)). IMSI bruges til unikt at identificere brugeren i nettet. Af sikkerhedsmæssige grunde bliver telefonen tildelt en midlertidig identitet så snart den er registreret på nettet. Dette kaldes GUTI i 4G/LTE. I tidligere teknologier anvendtes TMSI. Selve telefonen har tilmed en identifikation, der kaldes IMEI. Denne identifikation er uafhængig af SIM-kortet og kan blandt andet bruges til at spærre stjålne telefoner. Visse nyere apparater (mobiltelefoner og telenetforbundne ure o.l.) indeholder ikke et fysisk SIM-kort, men anvender derimod eSIM-teknologi.

Teledata udgøres således af information om enheders trafik mellem opkaldende enheder, master og modtagende enheder. De registrerede data angår ikke indholdet af den kommunikation, der logges, men kun hvilke master, der har være involveret og hvornår. Det bemærkes, at det kræver mere omfattende analyse af teledata, hvis den ene af parterne bruger en enhed hos en anden udbyder eller anvender en anden kommunikationsenhed end en mobil enhed (f.eks. en fastnettelefon eller en app).

Bilag 2 – Rigspolitiets terminologiskemaer

*Bilag 2a - TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA Hi3G – HISTORISKE
TELEOPLYSNINGER –ANVENDES FRA 22. APRIL 2020*

TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA HI3G – HISTORISKE TELEOPLYSNINGER – ANVENDES FRA 22. APRIL 2020

Nuværende skema skal anvendes ved indhentninger foretaget den 22. april 2020 og senere – ellers er den periode der indhentes data fra.

- Læsevejledning
- Terminologiskemaet er en læsevejledning, der med markerede gå-felter viser den begrebsmæssige sammenhæng mellem rådata og konverterede teledata.
 - Den øverste vandrette række viser konverterede teledata fordelt på den terminologi/de begreber, der dækker de enkelte kategorier af oplysninger. Terminologien anvendes af Teledatasektionen uafhængigt af, hvilket teledataskab der har leveret rådata.
 - Den lodrette kolonne til venstre viser HI3Gs rådata fordelt på den terminologi/de begreber, som HI3G anvender.
 - De skraverede felter angiver kategorier af oplysninger, som HI3G ikke leverer data for. Kategorierne er imidlertid anført i terminologiskemaet, idet samme type oplysning kan indgå i andre selskabers rådata.
 - Kolonnerne AD til AI er oplysninger, der udfyldes af Teledatasektionen. Se side 2.
 - Der er til udvalgte felter tilføjet noter for at sikre en ensartet forståelse af den pågældende kategori af oplysninger.

	Konverteret rådata	Type	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
1	Rådata	Start dato tid	Værdi	MB	Fokusnummer	Anummer Lande kode	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer	Anummer
2																															
3																															
4																															
5																															
6																															
7																															
8																															
9																															
10																															

- 1 IMEI = International Mobile Equipment Identity (enhedens serienummer). IMEI knyttes altid til fokusnummeret.
2 Fokusnummer = Det til nr. IMEI nr. eller fysiske område der er besat af teledatasektionen på. Fokusnummer læses fra linje 1 i rådata ifm konvertering – eksempel: 000000000011111001021_12345678_001.xlsx
3 Det nummer, der foretager opkald eller afsender sms mv.
4 HI3G leverer abonneret oplysninger på egne kunder.
5 HI3G leverer ikke landes oplysninger i separat kolonne. Oplysning om oprindelsesland vil fremgå af enten A eller B nummer.
6 Det nummer, der kaldes til eller modtager sms mv.
7 Det nummer der videregives til.
8 Id på mobilcellen der er tilknyttet en sendemast, hvor kommunikationen påbegyndes (startcellen). Alle mast oplysninger knyttes altid til fokusnummeret.
9 Mobilcellens adresse eksempelvis: Eby Industrivej 125.
10 Mobilcellens gradlat.
11 Mobilcellens X koordinat, der på baggrund af teledatasektionens oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.
12 Mobilcellens Y koordinat, der på baggrund af teledatasektionens oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.
13 Startcellen.
14 Identifierer, hvilket telefonnummer der er fokusnummer. Ved udvalgte teledatasektioner kan oplysningen anvendes til at identificere, hvorvidt det er A, B eller C nummeret, der er til stede på mobilcellen.

Konverteret data	Type	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
Rådata																														
11	Starting Cell ID																													
12	Starting Cell street address																													
13	Starting cell postal code																													
14	Starting cell city																													
15	Starting cell latitude																													
16	Starting cell longitude																													
17	Start cell antenna direction																													
18	Ending cell ID																													
19	Ending cell street address																													
20	Ending cell postal code																													
21	Ending cell city																													
22	Ending cell latitude																													
23	Ending cell longitude																													
24	End cell antenna direction																													
25	Customer Name																													

Oplysninger dannet af Teledatasektionen:

AD	AE	AF	AG	AH	AI
Række-ID ¹⁵	Jour-nal-num-mer	H ¹⁶ -nam ¹⁷	Art-nam ¹⁸	Række ¹⁹	Næste ¹⁹
Konverteret data					

- 15 RequestID = bestillingnr. som læses ud fra første del af filnavn i rådata ifm konvertering - eksempel: 000000000011111-001020_12345678_001.xlsx
16 Reference til den rådata fil data er hentet fra.
17 Reference til arknavnet i rådata, hvorfra data er hentet.
18 Reference til den række i rådata, hvorfra data er hentet.
19 Kombination af filnavn, Arknavn og Række. Disse værdier udgør til sammen en unik værdi der beskriver nøjagtigt, hvorfra data er hentet.

Følgende oplysninger fremgår af rådata, men indgår ikke i konverteret data:	
• Comments – Kommentarer – indeholder ingen data. • Stop time – Sluttid på opkald – anvendes ikke. • Status – indeholder ingen data. • End User IMSI – International Mobile Subscriber identity. • End User IP Address – Slutbruger IP adresse. • End User Public IP address – Slutbruger offentlig IP adresse. • End User Port – Slutbruger Port.	• Starting Cell name – Navn på startcelle – anvendes ikke. • Ending Cell name – Navn på slutcelle – anvendes ikke. • Network ID – NetværksID på det netværk der anvendes. • Network name – Navn på det netværk der anvendes. • Prepaid activation date – Aktivierungsdatum på simkort.
	• Street Address – Adresse på Customer Name. • Postal Code – Postnr. på Customer Name. • City – By på Customer Name. • Country – Land på Customer Name. • Birth Date – Fødselsdato på Customer Name.

*Bilag 2b - TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA Hi3G – UDVIDEDE
TELEOPLYSNINGER – ANVENDES FRA 22. APRIL 2020*

TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA HI3G – UDVIDEDE TELEOPLYSNINGER – ANVENDES FRA 22. APRIL 2020

Når værdierne i skemaet skal anvendes ved indlæsninger foresøges den 22. april 2020 og senere – uanset den periode der indlæses data fra.

Læsevejledning

- Terminologiskemaet er en læsevejledning, der med markerede gitterfelter viser den begrebsmæssige sammenhæng mellem rådata og konverterede teledata.
- Den øverste vandrette række viser konverterede teledata fordelt på den terminologi/de begreber, der dækker de enkelte kategorier af oplysninger. Terminologien anvendes af Teledatasektionen uafhængigt af, hvilket teleselskab der har leveret rådata.
- Den lodrette kolonne til venstre viser HI3Gs rådata fordelt på den terminologi/de begreber, som HI3G anvender.
- De skraverede felter angiver kategorier af oplysninger, som HI3G ikke leverer data for. Kategorierne er imidlertid anført i terminologiskemaet, idet samme type oplysning kan indgå i andre selskabers rådata.
- Kolonne AD til AI er oplysninger, der udfyldes af Teledatasektionen. Se side 2.
- Der er til udvælgte felter tilføjet noter for at sikre en ensartet forståelse af den pågældende kategori af oplysninger.

Konverteret data Rådata	Type	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	
		Start- dato tids	Vinde- head	IMEI	Fidus- num- mer	Anum- mer Land- kode	Anum- mer Land- kode	Anum- mer Land- kode	Anum- mer Land- kode	Anum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	Bum- mer Land- kode	
1	Start Time																														
2	Record Type																														
3	Record subtype																														
4	Direction																														
5	A-Party Nr.																														
6	B-Party Nr.																														
7	C-Party Nr.																														
8	End User MSISDN																														
9	End User IMEI																														
10	Duration																														
11	First Cell Site ID																														

1 IMEI = International Mobile Equipment Identity (enhedens serienummer). IMEI knyttes altid til fokusnummeret.

2 Det nummer, der foretager opkald eller afsender sms mv.

3 HI3G leverer abonnentoplysninger på egne kunder.

4 HI3G leverer ikke landkodeoplysninger i separat kolonne. Oplysning om opkaldsland vil fremgå af enten A eller B nummer.

5 Det nummer, der kaldes til eller modtager sms mv.

6 Det nummer der videregives til.

7 Id på mobilcellen der er tilknyttet en sendemast, hvor kommunikationen påbegyndes (startcellen). Alle mastoplysninger knyttes altid til fokusnummeret.

8 Mobilcellens adresse eksempelvis: *Ejby Industrivej 125.*

9 Mobilcellens geografisk.

10 Mobilcellens X koordinat, der på baggrund af teleudbydere oplysninger bruges til mere præcis end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.

11 Mobilcellens Y koordinat, der på baggrund af teleudbydere oplysninger bruges til mere præcis end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.

12 Startcellen.

13 Identifierer, hvilket telefonnummer der er fokusnummer. Ved udvalgte teleoplysninger kan oplysningen anvendes til at identificere, hvorvidt det er A, B eller C nummeret, der er til stede på mobilcellen.

14 Fokusnummer er ved udvalgte teleoplysninger altid det telefonnummer, som teleselskabet har registreret på mobilcellen.

Konverteret data Rådata	Type	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
12	First Cell Street																													
13	First Cell Postal Code																													
14	First Cell Municipality																													
15	First Cell Lat																													
16	First Cell Long																													
17	First Cell Azimuth																													
18	Last Cell ID																													
19	Last Cell Street																													
20	Last Cell Postal Code																													
21	Last Cell Municipality																													
22	Last Cell Lat																													
23	Last Cell Long																													
24	Last Cell Azimuth																													

Oplysninger dannet af Teledatasektionen:

AD	AE	AF	AG	AH	AI
Request ID	Journalnummer	Arbejdsnavn	Arbejdsnavn	Rekkefølge	Navn
Konverteret data					

Følgende oplysninger fremgår af rådata, men indgår ikke i konverterede data:

- Comments – Kommentarer.
- Stop time – Slut tid – anvendes ikke.
- End User MSI – Subscriber International Mobile Subscriber Identity.
- End User IP Address – Slutbruger IP adresse.
- Downlink Volume – Modtaget mængde data.
- Uplink Volume – Sendt mængde data.
- First Cell Name – Startcelle navn.
- Last Cell name – Slutcelle navn.

- 15 RequestID = bestillingen, som læses ud fra første del af filnavn i rådata ifm konvertering – eksempel: 000000000011111-00 1-020_12345678_001.xlsx
- 16 Reference til den rådata til data er hentet fra.
- 17 Reference til arknavnet i rådata, hvorfra data er hentet.
- 18 Reference til den række i rådata, hvorfra data er hentet.
- 19 Kombination af filnavn, Arknavn og Række. Disse værdier udgør til sammen en unik værdi der beskriver nøjagtigt, hvorfra data er hentet.

*Bilag 2c - TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA TELENOR – ANVENDES FRA
22. APRIL 2020*

TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA TELENOR – ANVENDES FRA 22. APRIL 2020

Nærværende skema skal anvendes ved indhentninger foretaget den 22. april 2020 og senere – ellers er den periode der indhentes data fra.

Læsevejledning

- Terminologiskemaet er en læsevejledning, der med markerede blå felter viser den begrebsmæssige sammenhæng mellem rådata og konverterede teledata.
- Den øverste vandrette række viser konverterede teledata fordelt på den terminologi/de begreber, der dækker de enkelte kategorier af oplysninger. Terminologien anvendes af Teledatasektionen uafhængigt af, hvilket selskab der har leveret rådata.
- Den lodrette kolonne til venstre viser Telenors rådata fordelt på den terminologi/de begreber, som Telenor anvender.
- De skraverede felter angiver kategorier af oplysninger, som Telenor ikke leverer data for. Kategorierne er midtindt anført i terminologiskemaet, det samme type oplysning kan indgå i andre selskabers rådata.
- Kolonne AD til AI er oplysninger, der udfyldes af Teledatasektionen. Se side 3.
- Der er til udvalgte felter tilføjet noter for at sikre en ensartet forståelse af den pågældende kategori af oplysninger.
- Det gælder særligt for Telenor, at IMEI nr. og mastoplysninger på fokusnummeret kan være anført som enten A, B eller C-nummer. Det betyder, at oplysninger i konverterede data, eksempelvis i kolonne O, kan være hentet fra enten række 10, 26 eller 42.

Konverteret data Rådata	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
	Type	Start- dato tid	Værdi hæd	IMEI	Fokus- num- mer for	Anum- mer Lande- kode ²	Anum- mer ³	Anum- mer ⁴	Bnum- mer Lande- kode	Bnum- mer ⁵	Bnum- mer Lande- kode	Cnum- mer ⁶	Cnum- mer ⁷	Cnum- mer ⁸	Adress- e fys- cal ⁹	Adress- e fys- cal ¹⁰	By fys- cal ¹¹	By fys- cal ¹²	Grader fys- cal ¹³	Grader fys- cal ¹⁴	Grader fys- cal ¹⁵	Grader fys- cal ¹⁶	Grader fys- cal ¹⁷	Grader fys- cal ¹⁸	Grader fys- cal ¹⁹	Grader fys- cal ²⁰	Grader fys- cal ²¹	Grader fys- cal ²²	
1																													
2																													
3																													
4																													
5																													
6																													
7																													
8																													
9																													
10																													
11																													

- 1 IMEI = International Mobile Equipment Identity (enhedens serienummer). MB oplysninger knyttes til fokusnummer.
- 2 Fokusnummer = det til nr. IMEI nr. eller fysiske område der er besat af oplysninger på. Fokusnummer hentes fra filnavn i filen med rådata – eksempel: 0000000000043556-001-002_12345678_001.csv
- 3 Telenor leverer landekodeoplysninger i separat kolonne.
- 4 Det nummer, der foretager opkald eller afsender sms mv.
- 5 Telenor leverer abonnentoplysninger på egne kunder.
- 6 Det nummer, der kaldes til eller modtager sms mv.
- 7 Det nummer, der videresendes til.
- 8 Id på mobilcellen, der er tilknyttet en sendemast, hvor kommunikation påbegyndes (stancellen). Alle mastoplysninger knyttes altid til fokusnummeret.
- 9 Mobilcellens adresse. eksempelvis: Eby Industrivej 125
- 10 Mobilcellens gradstal.
- 11 Mobilcellens X koordinat, der på baggrund af teledatadirektens oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.
- 12 Mobilcellens Y koordinat, der på baggrund af teledatadirektens oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.
- 13 Stancellen.
- 14 Identifierer, hvilket telefonnummer der er fokusnummer. Ved udvidet teledatadirekt kan oplysningen anvendes til at identificere, hvorvidt det er A, B eller C nummeret, der er til stede på mobilcellen.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
Nonverbal data	Type	Start-date	Varie-head	IME	Polis-num- year	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode	Anum-mer- kode
Polisdata																													
12	Asiant location																												
13	Asiant zip code																												
14	Asiant city																												
15	Asiant XY coordinates																												
16	Asiant ID end call																												
17	Asiant degree																												
18	Asiant location																												
19	Asiant zip code																												
20	Asiant city																												
21	Asiant XY coordinates																												
22	Number																												
23	Country code																												
24	Name																												
25	IMEI																												
26	Block ID Trail																												
27	Block degree																												
28	Block location																												
29	Block zip code																												
30	Block city																												
31	Block XY coordinates																												
32	Block ID end call																												
33	Block degree																												
34	Block location																												
35	Block zip code																												

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
Nonverbal data Rådata	Type	Start- dato år	Værdi hæd	IME ¹⁵	Polus- num- mer år	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Anum mer- ke kode ¹⁶	Quld fræ- g code ¹⁷	Adress e fræ- g code ¹⁷	Positiv fræ- g code ¹⁷	By fræ- g code ¹⁷	Græder fræ- g code ¹⁷	X fræ- g code ¹⁷	Y fræ- g code ¹⁷	Coil D fræ- g code ¹⁷	Adress e fræ- g code ¹⁷	Positiv fræ- g code ¹⁷	By fræ- g code ¹⁷	Græder fræ- g code ¹⁷	X fræ- g code ¹⁷	Y fræ- g code ¹⁷	Følg ABC ¹⁸
35	Blend city																												
37	Blend XY coordinates																												
38	Crumber																												
39	Countrycode																												
40	Crane																												
41	Crane																												
42	Coil D tool																												
43	Coil D degree																												
44	Coil D location																												
45	Coil D code																												
46	Coil D city																												
47	Coil XY coordinates																												
48	Coil D initial																												
49	Coil D degree																												
50	Coil D location																												
51	Coil D code																												
52	Coil D city																												
53	Coil XY coordinates																												

Oplysninger dannet af Teledatasektionen:

AD	AE	AF	AG	AH	AI
Issue code	Issue code	Issue code	Issue code	Issue code	Issue code

- 15 RequestID = bestillingen, som læses ud fra første del af filnavn i rådata (en konvertering – eksempel: 000000000011111-001020_12345678_001.xlsx)
- 16 Reference til den rådata til data er hentet fra.
- 17 Reference til arkivnavn i rådata, hvorfra data er hentet.
- 18 Reference til den række i rådata, hvorfra data er hentet.
- 19 Kombination af filnavn, Arkivnavn og Række. Disse værdier udgør til sammen en unik værdi der beskriver nøjagtigt, hvorfra data er hentet.

Følgende oplysninger fremgår af rådata, men indgår ikke i konverteret data:

A address – Adresse vedr. A nummer ejer.
A zip code – Postnr. vedr. A nummer ejer.
A city – By vedr. A nummer ejer.
A country – Land vedr. A nummer ejer.
A IMSI – International Mobile Subscriber Identity vedr. A nummer.
A Operator – Teleudbyder vedr. A nummer.

B address – Adresse vedr. B nummer ejer.
B zip code – Postnr. vedr. B nummer ejer.
B city – By vedr. B nummer ejer.
B country – Land vedr. B nummer ejer.
B IMSI – International Mobile Subscriber Identity vedr. B nummer.
B Operator – Teleudbyder vedr. B nummer.

C address – Adresse vedr. C nummer ejer.
C zip code – Postnr. vedr. C nummer ejer.
C city – By vedr. C nummer ejer.
C country – Land vedr. C nummer ejer.
C IMSI – International Mobile Subscriber Identity vedr. C nummer.
C Operator – Teleudbyder vedr. C nummer.
Cause for forwarding – Indeholder årsag til viderestilling af opkald.

*Bilag 2d - TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA TDC MOBIL OG TDC FASTNET –
ANVENDES FRA 22. APRIL 2020*

TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA TDC MOBIL OG TDC FASTNET – ANVENDES FRA 22. APRIL 2020

Nuværende skema skal anvendes ved indhentninger foretaget den 22. april 2020 og senere – ellers anvendes den periode der indhentes data fra.

Læsevejledning

- Terminologiskemaet er en læsevejledning, der med markerede på-felter viser den begrebsmæssige sammenhæng mellem rådata og konverterede teledata.
- Den øverste vandrette række viser konverterede teledata fordelt på den terminologiske kategori, der dækker de enkelte kategorier af oplysninger. Terminologien anvendes af Teledatafunktionen uafhængigt af, hvilket teledata-konkret har leveret rådata.
- Den lodrette kolonne til venstre viser TDCs rådata fordelt på den terminologiske kategori, som TDC anvender.
- De skraverede felter angiver kategorier af oplysninger, som TDC ikke leverer data for. Kategorierne er indtil videre anført i terminologiskemaet, idet samme type oplysning kan indgå i andre selskabers rådata.
- Kolonnerne AD og AE er oplysninger, der udhentes af Teledatafunktionen. Se side 2.
- Der er til udvalgte felter tilføjet noter for at sikre en ensartet forståelse af den påkrævede kategori af oplysninger.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
Konverteret rådata	Type	Stat- dato/ id	Værdi- hed	IMEI- id	Frak- nuty- mer	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	Aum- mer Landk- ode	
1	Start- dato																												
2	ORIG TERM																												
3	Værdi																												
4	A Nummer																												
5	A Landkode																												
6	B Nummer																												
7	B Landkode																												
8	C Nummer																												
9	C Landkode																												

1 IMEI = International Mobile Equipment Identity (enhedens serienummer).

2 IMEI vil med den enkelt undtagelse altid være knyttet til fokusnummeret.

3 Fokusnummer = det til nr., IMEI nr. eller fysisk område, der er bestilt teleselskab på. Fokusnummer hentes fra filnavn i henhold til nr. 12345678_001.csv

4 Landkode oplysninger er udtryk for i hvilket land, telefonen befinder sig, eller et udtryk for telefonnummerets oprindelsesland - afhængigt af adressetype og retning (både rettet pr. 11. maj 2020).

5 Det nummer, der foretager opkald eller afsender sms mv.

6 TDC leverer ikke abonnentoplysninger.

7 Det nummer, der kaldes til eller modtager sms mv.

8 Det nummer, der videregives til.

9 Id på mobilceller, der er tilknyttet en sendemast, hvor kommunikation påbegyndes (stancellen). Alle masteplysninger knyttes altid til fokusnummeret. Såfremt fokusnummeret roamer på udenlandsk netværk, vil oplysning om telefonnummerets opholdsland fremgå af kolonnen.

10 Mobilcellens adresse eksempelvis: Eby Industrivej 125.

11 Mobilcellens gradtal.

12 Mobilcellens X koordinat, der på baggrund af teleudbydere oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.

13 Mobilcellens Y koordinat, der på baggrund af teleudbydere oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.

14 Stueplan

15 Identificerer hvilket til nr., der er fokusnummer. Ved udvalgte oplysninger kan oplysningen anvendes til at identificere, hvorvidt det er A, B eller C nummeret, der er til stede på mobilcellen.

Side 1 af 3

TDC mobil og TDC fastnet

Hævede og udvalgte teleselskaber

	Konverter af data til data	Type	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
	Rådata																														
10	Start Celle																														
11	Start Gade Navn																														
12	Start Postnr																														
13	Start Bynavn																														
14	Start Rørløst																														
15	Start Længdegrad																														
16	Start Breddegrad																														
17	Start Celle																														
18	Start Gade Navn																														
19	Start Postnr																														
20	Start Bynavn																														
21	Start Rørløst																														
22	Start Længdegrad																														
23	Start Breddegrad																														
24	Opkaldstype																														
25	IMEI																														
26	Overstyr Blok																														

Administrative oplysninger dannet af Telldatasektionen:

AO	AE	AF	AG	AH	AI
Konverter af data til data	Journ numm er	Arkiv numm er	Arkiv numm er	Beskr ivelse	Beskr ivelse

- 16 Type på Vol TE og VoWiFi vil altid være "Opkald".
- 17 RequestID = bestillingsnummer der læses fra filnavn i rådata ifm konvertering -- eksempel: 000000000011111-001-020_12345678_001.xlsx
- 18 Reference til den rådata til data er hentet fra.
- 19 Reference til arkivnet i rådata filen hvorfra data er hentet fra.
- 20 Reference til den række i rådata hvorfra data er hentet fra.
- 21 Kombination af filnavn, Arkivnum og Række. Disse værdier udgør til sammen en unik værdi der beskriver nøjagtigt, hvor data er hentet fra.

Følgende oplysninger fremgår af rådata, men indgår ikke i konverteret data: • Slut tidspunkt – Sluttidspunkt på kommunikationen. • Start Celle navn – Anvendes ikke. • Slut Celle navn – Anvendes ikke. • TJJID – Indeholder oplysninger om tjenesteydelse. • IMSI – International Mobile Subscriber Identity. • APN – Indeholder oplysninger om Internet og mms – anvendes ikke.	• Volumen – Datamængde anvendt. • Central – Angiver, på hvilken mobilcentral kommunikationen er gennemført. • Feature – Forklarer, hvilken type kommunikation der er foretaget. • Roam Ind – Roaminginformationer. • Driftingsnummer – Telefonnummer på en teknisk enhed i operatørens netværk. • Kilde – Beskriver taksat og ikke-taksat kommunikation.
---	---

*Bilag 2e - TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA TELIA – ANVENDES FRA
22. APRIL 2020*

TERMINOLOGISKEMA TIL LÆSNING AF RÅDATA FRA TELIA – ANVENDES FRA 22. APRIL 2020

Nærværende skema skal anvendes ved indhentninger foretaget den 22. april 2020 og senere – ellers er den periode der indhentes data fra.

Læsevejledning

- Terminologiskemaet er en læsevejledning, der med markerede gå-felter viser den begrebsmæssige sammenhæng mellem rådata og konverterede teledata.
- Den øverste vandrette række viser konverterede teledata fordelt på den terminologi/de begreber, der dækker de enkelte kategorier af oplysninger. Terminologien anvendes af Teledatasektionen uafhængigt af, hvilket teleselskab der har leveret rådata.
- Den lodrette kolonne til venstre viser Telias rådata fordelt på den terminologi/de begreber, som Telia anvender.
- De skraverede felter angiver kategorier af oplysninger, som Telia ikke leverer data for. Kategorierne er imidlertid anført i terminologiskemaet, idet samme type oplysning kan indgå i andre selskabers rådata.
- Kolonne AD til AE er oplysninger, der udfyldes af Teledatasektionen. Se side 2.
- Der er til udvalgte felter tilføjet noter for at sikre en ensartet forståelse af den pågældende kategori af oplysninger.

Konverterede data række	Type	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC
		Start dato tidspunkt	Værdi	Følgesnummer	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser	Anmærkelser
1	Sekret																													
2	A_number																													
3	B_number																													
4	Call data																													
5	Time																													
6	Dir.																													
7	Ind																													
8	Service/roaming/routing																													

1 IMEI = International Mobile Equipment Identity (enhedens serienummer). IMEI nr. vil altid blive vist i et ulæseligt format. Ex 359948E+14. For at se den reelle værdi skal man klikke på værdien, og det rigtige IMEI nr. vil fremgå af formellen. IMEI knyttes altid til fokusnummeret.

2 Fokusnummer = det 11 nr., IMEI nr. eller fysiske område, der er bestilt teleoplysninger på. Fokusnummer læses fra linjen i rådata ifm konvertering – eksempel: 000000000011111-001-020_12345678_001.xxx

3 Det nummer, der foretager opkald eller afsender sms mv.

4 Tella leverer ikke abonnentoplysninger.

5 Tella leverer ikke landekodeoplysninger i separat kolonne. Oplysning om oprindelsesland vil fremgå af enten A eller B nummer.

6 Det nummer, der kaldes til eller modtager sms mv.

7 Det nummer der videregives til.

8 Id på mobilcellen der er tilknyttet en sendemast, hvor kommunikationen påbegyndes (startcellen). Alle mustallopslysninger knyttes altid til fokusnummeret.

9 Mobilcellens adresse eksempelvis: Eby Industrivej 125.

10 Mobilcellens gradlat.

11 Mobilcellens X koordinat, der på baggrund af teleudbydere oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.

12 Mobilcellens Y koordinat, der på baggrund af teleudbydere oplysninger bruges til mere præcist end mobilcellens adresse at angive sendemastens fysiske placering.

13 Startcellen.

14 Identifierer, hvilket telefonnummer der er fokusnummer. Ved udvalgte teleoplysninger kan oplysningen anvendes til at identificere, hvorvidt det er A, B eller C nummeret, der er til stede på mobilcellen.

15 SMS, Internat og Videreledning forklarer fra informationer fra rådata-kategorien "Service/roaming/routing" (række 8). Vol TE og VoWiFi fortolkes fra samme kolonne og anføres som "Voice" (tale).

Når værdien i Dir er lig med eller større end O, og "Service/roaming/routing" er tom, vil typen altid være "Voice" (tale).

16 Information om videreledning hentes fra rådata-kategorien "Service/roaming/routing" (række 8). Videreledningsnummer fremgår af samme felt/kategori.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

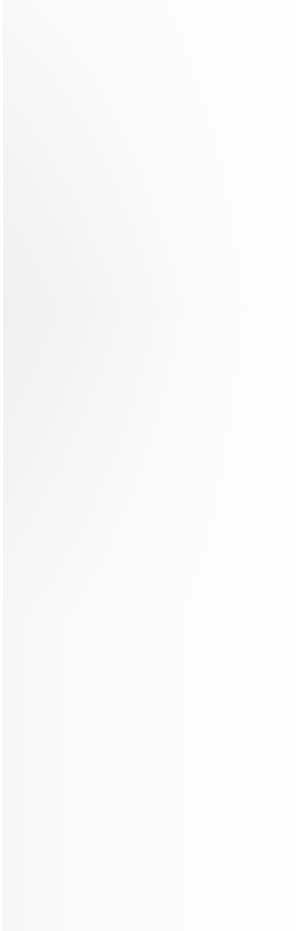
[illegible]

[illegible]

Eksempel på telefontavle

Telefon	kaldenavn	Sagtel.knytning	navn	adresse	post nr.	by	ext. patr.	berøringskling	telefontavler
99 70		99238614 (5)	Per	Bådvejsgade	2100 København N			118 knæk - 09 09 13	
99 71		99238614 (5)	Jens	Valby Langgade	2500 Valby			118 knæk - 05 09 13	
99 72		99238614 (5)	Søren	Rennborg Tværgade	2100 København N			118 knæk - 05 09 13	
99 73		99238614 (5)	Tina	Vestfarsvej	3700 Rønne			118 knæk - 05 09 13	
99 74		99238614 (5)	Inge	Teglhøjsgade	900 København C			118 knæk - 05 09 13	
99 75		99238614 (5)	Tor A/S	Sørgade 25	2000 København N			118 knæk - 05 09 13	
99 76		99238614 (5)	Kurt	Jesper Bochmanns Gade	2100 København N			118 knæk - 05 09 13	
99 77		99238614 (5)	Paul	Pansager	2620 Albertslund			118 knæk - 05 09 13	
99 78		99238614 (5)	Emilia					118 knæk - 05 09 13	
99 79		99238614 (5)	ulendt - 118					118 knæk - 05 09 13	
99 80		99238614 (5)	Talordskant					118 knæk - 05 09 13	
99 81		99238614 (5)	Talordskant					118 knæk - 05 09 13	
99 82		99238614 (5)	Talordskant					118 knæk - 05 09 13	

Bilag 3b – Dataoversigt



Bilag 4 – Mastekort - Geografisk visualisering af masternes placering sammenholdt med øvrige relevante lokationer

Bilag 4a – Datagrundlag

Kaldsdata på 2137 1273 den 17. juli 2012 fra kl. 17:48 til og med kl. 19:28

dato	lokke- stet	oplys-	P)	oplys. fra	oplys. til	Videre- stillet til	varighed	startstør-	start- postnr.	start- tidning	afstemt	af- postnr.	af- stilling	Bemærk- ninger
17-07-2012	17-08-03	18.35	X	Jens Jensen	23.37		00:00:16	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	17-08-09	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:24	Horseshallen 15	2400	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	17-08-12	18.35	X	Jens Jensen	23.37		00:00:00	Horseshallen 15	2400	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	17-08-23	18.35	X	Jens Jensen	23.37	20.17.17.17	00:00:06							VOICE
17-07-2012	18-00-30	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Vangsbølvej 233	2330	240				SMS
17-07-2012	18-18-42	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:03	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-18-47	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:12	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-21-12	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:12	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-21-38	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:07	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-23-50	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:10	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-24-54	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:06	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-27-32	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:34	Vangsbølvej 233	2330	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	18-28-12	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:26	Horseshallen 15	2400	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	18-31-12	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:46	Horseshallen 15	2400	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	18-34-34	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:54	Horseshallen 15	2400	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	18-39-34	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:43	Horseshallen 15	2400	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-46-02	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:33	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-46-49	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:30	Horseshallen 15	2400	240	Horseshallen 19	2400	240	VOICE
17-07-2012	18-51-32	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:13	Vangsbølvej 233	2330	240	Vangsbølvej 237	2870	240	VOICE
17-07-2012	18-54-27	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Vangsbølvej 237	2870	240	SMS
17-07-2012	18-54-44	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:42	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE
17-07-2012	18-58-23	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:35	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE
17-07-2012	19-02-36	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE
17-07-2012	19-03-59	21.37	X	Helle Hansen	23.37	20.17.17.17	00:00:02							VOICESTILLING
17-07-2012	19-09-03	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE
17-07-2012	19-09-04	21.37	X	Helle Hansen	23.37	20.17.17.17	00:00:02							VOICESTILLING
17-07-2012	19-11-05	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE
17-07-2012	19-11-06	21.37	X	Helle Hansen	23.37	20.17.17.17	00:00:02							VOICESTILLING
17-07-2012	19-26-54	21.37	X	Helle Hansen	23.37		01:42:28							Internet
17-07-2012	19-27-01	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE
17-07-2012	19-27-02	21.37	X	Helle Hansen	23.37	20.17.17.17	00:00:12							VOICESTILLING
17-07-2012	19-27-16	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	SMS
17-07-2012	19-28-36	21.37	X	Helle Hansen	23.37		00:00:00	Gadshøjvej 109	2860	240	Gadshøjvej 109	2860	240	VOICE

Bilag 4b – Forklarende rapport

Københavns Vestegns Polit,
Birkelundsvej 2,
DK-2620 Albertslund

Teknisk Efterforskning
+45 4386 1448
fax +45 4386 1435



Rapport

Dato: 4. september 2012

Journalnummer: 0700-76317-000

Vedrørende: mastekort ad kaldsdata på mobilnummeret

Der er fra sagsbehandler modtaget anmodning om udfærdigelse af mastekort på mobilnummeret
■ for den 17. juli 2012 i et tidsrum inden og et tidsrum efter et hjemmerøveri begået kl.
18:23 på adressen

./ der vedlægges under bilag 1 regneark med historiske kaldsdata i tidsrummet kl. 17:48 til og med
kl. 19:28.

Der er med baggrund i bilag 1 udfærdiget et mastekort visende hvilke master/celler
blev registreret på i det anførte tidsrum.

./ der vedlægges under bilag 2 et mastekort som anført.

Mastekortet er udfærdiget, således at området mellem pilene viser det dækningsområde den
pågældende celle på masten dækker. Eksempelvis kaldet kl. 17:48 på cellen Vangedevej 237, 120
grader. Det anførte dækningsområde er så fra ca. 60 grader til ca. 180 grader.

Konklusion:

Der er intet telemæssigt til hinder for at brugeren af har været på gerningsstedet på
gerningstidspunktet.

kriminalassistent

Bilag 5 - Østre Landsrets kendelse af 19. september 2011

(cpr.nr. [redacted])
(advokat Torben Brinch Bagge, besk.)

og

1. afd. N nr. S-1309-11:

Anklagemyndigheden

mod

L [redacted]

(cpr.nr. [redacted])
(advokat Peter Ølholm, besk.)

Ingen mødt eller tilstagt.

Efter votering afsagdes sålydende

K e n d e l s e:

Under henvisning til at anklageskriftet ikke opfylder betingelserne i retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 2, nr. 4, har de tiltalte påstået byrettens dom ophævet og sagen afvist, subsidiært hjemvist.

Anklagemyndigheden har heroverfor nedlagt påstand om, at de tiltaltes påstand ikke tages til følge.

Der er efter anklageskriftet rejst tiltale for, at alle de tiltalte i forening og efter forudgående aftale har begået bl.a. røveri af særlig grov beskaffenhed under særdeles skærpende omstændigheder efter straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1. Som også anført i byrettens kendelse af 8. marts 2010 indeholder anklageskriftet en præcis og detaljeret beskrivelse af de forhold, der er rejst tiltale for, herunder med angivelse af tid, sted, genstand og udførelsesmåde, samt en angivelse af de forberedelseshandlinger, som efter anklagemyndighedens opfattelse er gået forud for nævret, og som anklagemyndigheden agter at føre bevis for. Under disse omstændigheder findes hver af de tiltalte at have tilstrækkelig mulighed for at tilrettelægge sit forsvar og varetage sine interesser i sagen.

Thi bestemmes:

De tiltaltes påstand om ophævelse af byrettens dom tages ikke til følge.

Der afsiges endvidere skilydende

Kendelse:

Anklagemyndigheden har anmodet om tilladelse til dokumentation af nærmere angivne forstraffe for flere af de tiltalte.

De tiltalte T [redacted] M [redacted] og L [redacted] har protesteret herimod.

Under henåyn til karakteren af den foreliggende tiltale for røveri efter straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, og de omstændigheder, hvorunder røveriet og de øvrige overtrædelser er begået, findes der at være sådanne fællestræk mellem den foreliggende tiltale og de nedenfor opregnede domme vedrørende T [redacted] M [redacted] og L [redacted] at oplysninger om disse domme kan have betydning for afgørelsen af skyldspørgsmålet.

I medfør af retsplejlovens § 871, stk. 2, nr. 5, tages anklagemyndighedens anmodning derfor til følge i det nedenfor nævnte omfang og med den begrænsning, at der ikke på det nu foreliggende grundlag findes anledning til at imødekomme anklagemyndighedens anmodning om dokumentation af frifindende dele af en dom.

Thi bestemmes:

Anklagemyndighedens anmodning om dokumentation af forstraffe forud for skyldvoteringen tages til følge således:

- For så vidt angår tiltalte T [redacted] tillades dokumentation af Østre Landsrets dom af 21. august 1995 og Østre Landsrets dom af 19. september 1997.

- For så vidt angår tiltalte M i [REDACTED] Sæderdike Tingsratts dom af 25. juli 1996 og Svea Hovratts dom af 9. juni 2001
- For så vidt angår L [REDACTED] tillades dokumentation af Landsretten i Vestsveriges dom af 14. maj 2005 og Landsretten i Vestsveriges dom af 2. februar 2006, i det omfang L [REDACTED] er dømt.

Endelig afsluttes sålydende

K e n d e l s e:

Anklagemyndigheden har anmodet om tilladelse til (1) at fremlægge teleoplysninger og andre beviser i power point præsentationer, (2) under bevisførelsen at henvise til politiets kaldenavne, som også er benyttet i byrettens dom- og retsbog, vedrørende servicetelefonerne (FOR-, DVH-, OPR- og SCA-telefoner), (3) at navne og benævnelser fra telefon-tavler fundet i forbindelse med ransagning af andre telefoner kan anvendes i forbindelse med bevisførelsen, herunder i pivot-tabel og power point slides, og (4) at der kan henvises til navne i det omfang, de tiltalte eller medgerningsmænd har erkendt at have brugt en telefon, eller byretten ved endelig dom har lagt til grund, at den pågældende har brugt en telefon.

De tiltalte har protesteret mod fremlæggelse af teleoplysninger i power point præsentation i den form og med det indhold, som anklagemyndigheden har skitseret, og har nedlagt påstand om, at kaldenavnene FOR-, DVH-, OPR- og SCA- vedrørende servicetelefoner udgår og erstattes af telefonnumrene, subsidiært at kaldenavnene erstattes af neutrale numre.

De tiltalte har endvidere protesteret mod, at navne og benævnelser fra telefon-tavler fundet i forbindelse med ransagning af andre telefoner systematisk kan anvendes i forbindelse med power point præsentationen.

De tiltalte har endelig protesteret mod, at der kan henvises til navne, i det omfang de tiltalte eller medgerningsmænd har erkendt at have brugt en telefon, eller byretten ved endelig dom har lagt til grund, at den pågældende har brugt en telefon.

Den skitserede power point præsentation af objektive teleoplysninger og andre beviser, som også fandt sted for byretten, må anses for i behørig grad at tage hensyn til et rimeligt forsvar. Anklagemyndighedens anmodning (1) tages derfor til følge.

Inddelingen af kaldnavnene i kategorierne FOR-, DVH-, OPR- og SCA- beror på anklagemyndighedens antagelse om brugen af telefonerne, hvilket klart fremgår af anklagemyndighedens redegørelse for kaldnavnene. På den baggrund finder landsretten, at brugen af kaldnavnene i fornøden grad tager hensyn til et rimeligt forsvar, og anklagemyndighedens anmodning (2) tages derfor til følge.

Navne og benævnelser fra telefonskriver fundet i forbindelse med ransagning af andre telefoner indgår i bevisførelsen og kan anvendes i pivot-tabel og power point slides, uden at hensynet til et rimeligt forsvar derved tilsidesættes. Anklagemyndighedens anmodning (3) tages derfor til følge.

På samme vis kan der henvises til navne, i det omfang de tiltalte eller medgerningsmænd har erkendt at have brugt en telefon. Landsretten finder derimod ikke, at der kan henvises til navne, hvor dette alene beror på, at byretten ved endelig dom har lagt til grund, at den pågældende har brugt en telefon. I dette omfang tages anklagemyndighedens anmodning (4) til følge.

T h i b e s t e m m e s:

Det tillades anklagemyndigheden at fremlægge teleoplysninger og andre beviser i power point præsentationer.

Der kan under bevisførelsen henvises til politiets kaldnavne, som også er benyttet i byrettens dom- og retsbog, vedrørende servicetelefonerne (FOR-, DVH-, OPR- og SCA-telefoner).

Navne og benævnelser fra telefonskriver fundet i forbindelse med ransagning af andre telefoner kan anvendes i forbindelse med bevisførelsen, herunder i pivot-tabel og power point slides.

- 6 -

Der kan henvises til navne i det omfang, de tiltalte eller medgerringsmænd har erkendt at have brugt en telefon,

Der kan ikke henvises til navne i det omfang, dette alene beror på, at byretten ved endelig dom har lagt til grund, at den pågældende har brugt en telefon.

Sagen udsat.

Retten hævet.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 19.9.11


Charlotte Landmose
kontorudmøtlig

Bilag 6 - Retten i Glostrup's kendelse af 18. april 2012

Retten i Glostrup



Ekstraktudskrift af retsbogen.

Den 18. april 2012 kl. 09.00 blev retten sat af dommerne [redacted]
[redacted] (retsformand), [redacted] og [redacted] med nævnin-
gerne

1. [redacted]
2. [redacted]
3. [redacted]
4. [redacted]
5. [redacted]
6. [redacted]
og som suppleanter
7. [redacted]
8. [redacted]

Som protokolfører medvirkede Alice Mogensen.

Retsmødet var offentligt.

Rettens nr. 13-3547/2012

Politiets nr.

Anklagemyndigheden
mod

S

cpr-nummer [redacted],

M

cpr-nummer [redacted]

M

cpr-nummer [redacted]

O

cpr-nummer [redacted]

Der blev vedrørende det den 16. april 2012 procederede spørgsmål om
anonymisering af udskrifter af rumaflytninger afsagt

K E N D E L S E:

I de foreliggende oversatte udskrifter af rumaflytninger er de talende
betegnet med bogstaver.

I hver udskrift er indledningsvist anført anklagemyndighedens opfattelse af,
hvem det er, der taler under de enkelte bogstavbetegnelser.

Efter retsplejelovens § 865, stk. 2, er en part berettiget til, inden bevis føres, at angive, hvad parten vil godtgøre ved det pågældende bevis.

Anklagemyndigheden har derfor ret til inden afspilning af aflytning og dokumentation af oversat udskrift at oplyse retten om, hvem der efter anklagemyndighedens opfattelse taler.

Det forhold, at anklagemyndighedens opfattelse er anført i starten af udskriften, hvilket i øvrigt må formodes under efterforskningen at have været relevant og loyal information for forsvarerne, ses ikke egnet til at påvirke nævninger eller dommere på ubehørig vis, og der findes ikke grundlag for at forlange, at anklagemyndigheden nu fjerner disse oplysninger.

Thi bestemmes:

Anmodningen om, at den indledende oplysning i rumaflytningsudskrifter om anklagemyndighedens opfattelse af, hvem det er, der taler under de efterfølgende bogstavbetegnelser, fjernes, tages ikke til følge.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

[Redacted]
dommer

Ekstraktudskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Glostrup, den 18. april 2012

[Redacted]
dommer

*Bilag 7 - Rigspolitiets retningslinjer for politiets brug af teledata under efterforskningen af 30. august
2019*

Til alle politikredse

Dato: 30-08-2019
J. nr.: 2019-012124
Dok.nr.: 280670

Politikrådet

Rigspolitiet
Polititorvet 14
1780 København V

TE: 33 14 88 88
Email: politi@politi.dk

Retningslinjer for politiets anvendelse af teledata under efterforskning

Rigsadvokaten besluttede den 18. august 2019 at indføre et midlertidigt stop for anklageres anvendelse af teledata under hovedforhandlinger eller retsmøder vedrørende opretholdelse af anholdelse og varetagtsfængsling.

Der kan fortsat anvendes teledata i efterforskningen. Politiet skal imidlertid på efterforskningsstadiet udvise forsigtighed ved anvendelsen af teledata.

Sagsbehandlere skal derfor udvise særlig opmærksomhed ved gennemgangen, kontrollen og brugen af teledata, og herunder være særligt opmærksomme på de fejl, fejlkilder og usikkerheder, der foreløbigt er konstateret, jf. bilag A.

Ved retsmøder under efterforskningen, hvor der fremsættes anmodning om tvangsindgreb, skal anmodninger fremover basere sig på rådata. Det betyder, at anmodninger kan fremsættes direkte på baggrund af rådata, eller på baggrund af konverteret data som hjælpebilag, når der samtidig er anført krydshenvisninger til rådata.

Som følge heraf skal der fremover ved udfærdigelse af efterforskningsrapporter, hvor der refereres fra konverteret teledata, anføres en krydshenvisning til rådata. Rådata skal vedlægges som bilag sammen med terminologiskemaet beskrevet nedenfor. Det forudsættes i den forbindelse, at den relevante konverterede data er kontrolleret og fundet i overensstemmelse med rådata. Krydshenvisningerne mellem konverteret data og rådata skal indsættes, inden efterforskningsrapporten underskrives og afleveres til anklagemyndigheden.

Hvis der helt undtagelsesvist på grund af uopsættelige efterforskningsskridt, der skal indbringes for retten, ikke kan indsættes de ovenfor nævnte krydshenvisninger, skal en efterforsker med indblik i sagen i stedet som udgangspunkt deltage i retsmødet sammen med anklageren med henblik på om nødvendigt at redegøre for sammenhængen mellem konverteret data og rådata.

Til brug for læsningen og forståelsen af rådata vil Rigspolitiet udfærdige et hjælpebilag, der kan anvendes til at forklare opbygningen af rådata hos de forskellige teleudbydere, herunder i forhold til indhold og terminologi mv.

I forhold til allerede udfærdigede efterforskningsrapporter skal der indsættes krydshenvisninger til rådata ved anvendelsen af konverteret data i det omfang, oplysningerne er relevante for sagen. Herudover skal rådata vedlægges sagen som bilag. Behovet for indsættelse

af krydshenvisninger – der kan variere bl.a. afhængig af efterforskningens stadie og retsmødernes karakter – skal afklares konkret mellem efterforskeren og anklageren, der er tilknyttet sagen, herunder eventuelt med inddragelse af indgrebsadvokat og forsvarer.

Side 2

Rigspolitiet vil snarest muligt udsende uddybende vejledning til politikredsene mv. herom.

Med venlig hilsen

Lene Frank
politidirektor

////////////////

Bilag A – Foreløbigt konstaterede fejl, fejlkilder og usikkerheder i teledata

Side 3

Der er i forbindelse med teledatasagen fremkommet oplysninger om fejl, fejlkilder og usikkerheder, som har sat spørgsmålstegn ved kvaliteten af de teledata, som anvendes i straffesager.

Det drejer sig for det første om fejl i politiets konvertering af rådata, som politiet modtager fra teleselskaberne.

De konstaterede konverteringsfejl indebærer dels, at der i den konverterede data kan mangle oplysninger om eksempelvis telefonopkald eller SMS'er, som indgik i rådata, dels at geografiske koordinater for telemasters placering fejlagtigt kan være blevet ændret i forbindelse med politiets konvertering.

Omfanget, årsagen og betydningen af disse konverteringsfejl er ikke endnu ikke afdækket.

Det drejer sig for det andet om usikkerheder og fejlkilder i rådata, som kan indebære risiko for fejlfortolkning af teledata.

Som eksempel kan nævnes, at telekommunikation, der er foregået ved brug af nyere samtalejenester mv., i nogle tilfælde ikke er fremgået af rådata, og i andre tilfælde er indgående opkald fremgået som udgående opkald. Andre eksempler er, at udenlandske telefonnumre i nogle tilfælde har fremstået som danske telefonnumre, og at udenlandske telefoner, der befinder sig i Danmark, i nogle tilfælde har været registreret samtidig på to master med meget stor indbyrdes afstand. Endvidere er det kommet frem, at SMS'er i nogle tilfælde kan fremstå i rådata som værende afsendt af en bestemt telefon, selvom de reelt er afsendt via internettet eller en app.

Omfanget og betydningen af de konstaterede usikkerheder og fejlkilder i rådata og andre mulige usikkerheder og fejlkilder i rådata er endnu ikke afdækket.

Som det fremgår af Rigspolitiets og Rigsadvokatens brev af 30. august 2019 til Justitsministeriet, har Rigspolitiet besluttet at igangsætte en ekstern undersøgelse af politiets brug og behandling af teledata med henblik på hurtigst muligt at afklare den usikkerhed, der er opstået om anvendelse af teledata i straffesager. Undersøgelsen forventes gennemført inden udløbet af september 2019.

////////////////

POLITI

STAMOPLYSNINGER:

Klassifikation:	Til Tjenestebrug
Titel:	Rigspolitiets vejledning om politiets håndtering og kvalitetskontrol af teledata under efterforskningen
Kaldenavn:	Vejledning om kvalitetskontrol
Udstedt af:	Rigspolitiet
Med virkning for:	Samtlige politikredse
Dokumentrelation:	Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Anvendelse af teledata i straffesager
Resume:	Vejledningen fastsætter de nærmere krav til politiets håndtering og kvalitetskontrol af teledata samt dokumentation for sammenhængen mellem rådata og konverteret data i de tilfælde, hvor teledata enten skal anvendes i retsmøder under efterforskningen eller fremlægges som bevis under hovedforhandlingen

Dokumentejer:	National Efterforskningsafdeling
Underskriftsdato:	01.07.2020
Journalnummer:	2019-024386
Ophæver:	Rigspolitiets vejledning af 25. maj 2020 om politiets håndtering og kvalitetskontrol af teledata under efterforskningen
Relaterede dokumenter:	• Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Anvendelse af teledata i straffesager • Deloitte's uvildige notat af 15. oktober 2019 vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager – opdateret 22. juni 2020 • Bilag 1 – Kvalitetskontrolrapport • Rigspolitiets terminologiskemaer • Overblik og opmærksomhedspunkter ifm. konverterede historiske teledata • Vejledning til valideringsrapport vedr. historiske teledata

VEJLEDNING
OM
POLITIETS HÅDTERING OG KVALITETSKONTROL
AF TELEDATA UNDER EFTERFORSKNINGEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

STAMOPLYSNINGER:	1
VEJLEDNING OM POLITIETS HÅNDTERING OG KVALITETSKONTROL AF TELEDATA UNDER EFTERFORSKNINGEN	4
1. BESTILLING AF TELEDATA.....	5
2. KVALITETSKONTROLRAPPORT	5
3. MODTAGELSE AF TELEDATA FRA RIGSPOLITIETS TELECENTER.....	7
4. GENERELT VEDRØRENDE ANVENDELSE AF RÅDATA.....	7
5. GENERELT VEDRØRENDE ANVENDELSE AF KONVERTERET DATA	8
6. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE MASTEPLACERINGER	9
7. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE ALLEREDE REGISTREREDE LOKALISERINGSDATA	10
8. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE TELEOBSERVATION TIL.....	10
LOKALISERING AF EN MOBILTELEFON.....	10
9. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE TELEOPLYSNINGER (FREMADRETTET)	11
10. KOMPETENCE OG ASSISTANCE.....	12
11. IKRAFTTRÆDELSE	12

VEJLEDNING OM POLITIETS HANDTERING OG KVALITETSKONTROL AF TELEDATA UNDER EFTERFORSKNINGEN

Denne vejledning fastsætter de nærmere krav til politiets håndtering og kvalitetskontrol af teledata samt dokumentation for sammenhængen mellem rådata og konverteret data i de tilfælde, hvor teledata enten skal anvendes i retsmøder under efterforskningen eller fremlægges som bevis under hovedforhandlingen.

Vejledningen er udarbejdet på baggrund af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Anvendelse af teledata i straffesager.

Vejledningen gælder for teledata i form af:

- Teleoplysninger, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3,
- Historiske teleoplysninger, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, jf. § 804,
- Udvidet teleoplysninger, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4,
- Historiske masteplysninger og allerede registrerede lokaliseringsdata¹, jf. retsplejelovens § 804, og
- Teleobservationsoplysninger, jf. retsplejelovens § 791 a, stk. 5, nr. 1

Vejledningen beskriver den kontrol, som efterforskeren mv. skal foretage med henblik på at sikre, dels at teledata, som indgår i en straffesag, har den fornødne kvalitet, dels at politiet forholder sig til eventuelle usikkerheder mv. forbundet med anvendelse af teledata i efterforskningen.

Vejledningen redegør for, hvordan den skriftlige dokumentation for den kontrol med teledata, som politiet har foretaget, skal udfærdiges. Dokumentationen skal for det første ske ved, at der udfærdiges en såkaldt kvalitetskontrolrapport, som giver et samlet overblik over de teledata, der er rekvireret i sagen, og de forskellige kontroller, politiet har foretaget (afsnit 2). Derudover skal den udførte kontrol mv. beskrives i særskilte efterforskningsrapporter, der vedrører de indhentede teledata (afsnit 3-9).

I afsnit 3 er det beskrevet, hvordan politiet skal føre kontrol ved modtagelsen af det rekvirerede teledata. I afsnit 4 er det beskrevet, hvorledes politiet skal forholde sig, hvis man arbejder med teledata i form af rådata. I afsnit 5 er der en tilsvarende beskrivelse, hvis politiet anvender konverterede teledata. I afsnit 6-9 er det beskrevet, hvorledes politiet særligt skal forholde sig ved kvalitetskontrollen af mastekoordinater, allerede registrerede lokaliseringsdata, teleobservationsoplysninger og teleoplysninger (fremadrettet).

Ultimo april 2020 er der etableret en ekstern kontrol af Telecentrets konvertering af historiske teleoplysninger. Konverteringen af teledata bliver herefter

¹ Tidligere benævnt signaleringsdata.

ter valideret af en ekstern tredjepart hver anden uge. Telecentret vil i den forbindelse modtage valideringsrapporter på alle udførte konverteringer af historiske teledata, hvorefter de gøres tilgængelige via download-siden.

Valideringsrapporterne viser på udbyderniveau, om der er identificeret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data i form af rækketab og/eller feltafvigelser (afvigelser mellem felter i rådata og felter i konverteret data).

Valideringsrapporterne indgår som en del af politiets kvalitetskontrol, og er beskrevet yderligere nedenfor. Der henvises i øvrigt til Vejledning til valideringsrapport vedr. historiske teledata.

1. BESTILLING AF TELEDATA

Når politikredsen mv. bestiller teledata hos Rigspolitiets Telecenter, skal de blanketter mv. om bestilling af teledata, som er tilgængelige på POLintra, anvendes ([Klik her](#)).

Ved bestillingen kan rekvirenten anføre yderligere en mailadresse, hvortil der skal ske underretning, når det rekvirerede teledata er tilgængelig.

Underretning vil i alle tilfælde ske til politikredsens kontaktpunkt for teledata, når data er tilgængelig.

2. KVALITETSKONTROLRAPPORT

I alle sager, hvor der er indhentet teleoplysninger, skal der udarbejdes en kvalitetskontrolrapport, inden sagen overdrages til anklagemyndigheden, herunder også i forbindelse med retsmøder under efterforskningen. Rapporten skal give et samlet overblik over både hvilke teledata, der er indhentet i sagen, og den kontrol af teledata, politiet har foretaget i sagen, herunder de efterforskningsmæssige skridt, som teledata har givet anledning til i kontrolmæssig henseende.

Kvalitetskontrolrapporten skal indeholde følgende oplysninger:

1. Overblik over hvilke teledata der er rekvireret og leveret, herunder hvordan de eventuelt er blevet behandlet.
2. Oplysninger om den kontrol der er foretaget ved modtagelsen af teledata, jf. afsnit 3 og eventuel validering op mod rådata, jf. afsnit 5.
3. Overblik over den kvalitetskontrol der i øvrigt er foretaget, jf. afsnit 6-9. Oplysninger herom skal som anført nedenfor alene være af overordnet karakter og kan i vidt omfang ske ved henvisninger til

skærskilte efterforskningsrapport, hvis den konkrete kvalitetskontrol er beskrevet heri.

Skabelon til kvalitetskontrolrapport vedlægges som bilag 1.

Hvis der foreligger en anmærkningsfri valideringsrapport, er det tilstrækkeligt at henvise hertil for såvidt angår punkt 1 og 2. Hvis politikredsen har foretaget behandling af teledata jf. nedenfor, skal denne behandling dog fortsat beskrives.

Rapporten skal således indeholde oplysninger om, hvordan politikredsen har behandlet teledata, f.eks. hvis al kaldsdata, der er rekvireret vedrørende et bestemt fokusnummer, samles i en fil, eller hvis der er tilføjet supplerende/forklarende oplysninger til teledata.

Rapporten skal endvidere indeholde en overordnet beskrivelse af den efterforskning/kvalitetskontrol, der er iværksat som følge af de opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter, der er beskrevet i Deloitte's uvildige notat af 15. oktober 2019 vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager. (Bemærk, at nye opmærksomhedspunkter vedrørende teledata kan føre til justeringer af notatet). Notatet er tilgængeligt på POLintra ([Klik her](#)).

Som eksempel på et opmærksomhedspunkt – lokalitetsdata for enheder – kan fremhæves tilfælde, hvor teleoplysninger anvendes til lokalisering og belysning af tilstedeværelse og bevægelsesmønstre, og hvor flere teleregistreringer, der understøtter det samme billede (f.eks. et bevægelsesmønster), kan opveje betydningen af usikkerheder i data.

Modsat kan enkelte eller få teleregistreringer, der indikerer en tilstedeværelse inden for et snævert geografisk område, medføre behov for iværksættelse af kvalitetssikringstiltag, der kan be- eller afkræfte den pågældende indikation om tilstedeværelse.

Ligeledes kan enkelte afvigelser – eks. mastespring – medføre behov for yderligere efterforskning/afklaring af afvigelsen.

Samlet set skal oplysningerne i kvalitetskontrolrapporten have en sådan karakter, at det er muligt for anklagemyndigheden at efterse, hvordan teledata er blevet behandlet og kontrolleret af politikredsen mv., ligesom det skal være muligt for straffesagens øvrige aktører at efterprøve denne behandling, f.eks. ved at kontrollere op imod rådata eller anmode om yderligere kvalitetskontrol af teleoplysningerne.

Rapporten skal oprettes på sagen i Polsas. I større sager, hvor der indhentes teleoplysninger ad flere omgange, vil der enten skulle udarbejdes flere kvalitetsrapporter, eller ske ajourføring af eksisterende kvalitetsrapporter, der inden sagens endelige aflevering til anklagemyndigheden kan sammenfattes i en afsluttet rapport. Såfremt flere journalnumre er inddraget i et kompleks, skal rapporten oprettes på hovedjournalnummeret.

Valideringsrapport, Vejledning til valideringsrapport og Deloitte's notat skal vedlægges sagens akter.

3. MODTAGELSE AF TELEDATA FRA RIGSPOLITIETS TELECENTER

Når politikredsen mv. modtager det rekvirerede teledata, dog ikke fsva. teleobservationsoplysninger, allerede registrerede lokaliseringsdata og teleoplysninger (fremadrettet), og såfremt der ikke foreligger en anmærkningsfri valideringsrapport, skal rekvirenten altid som det første kontrollere, at antallet af aktiviteter i rådata svarer til antallet af aktiviteter i konverteret data.

Denne kontrol skal

- foretages inden materialet anvendes i den konkrete straffesag
- dokumenteres i kvalitetskontrolrapporten og vedlægges sagens akter, jf. afsnit 2.

Såfremt der ikke er overensstemmelse mellem antallet af aktiviteter i rådata og antallet af aktiviteter i konverteret data, skal Rigspolitiets Telecenter kontaktes via mail med henblik på indhentelse af et nyt datasæt.

I de sager, hvor de konverterede data har været efterprøvet i forbindelse med Deloitte's undersøgelse, vil datapakkerne fremgå af politikredsens kredsdata-mappe. Datapakkerne vedrører perioden fra 3. januar 2011 til 27. august 2019, og skal så vidt muligt indgå i sagen.

Vejledning til læsning af datapakkerne fremgår ligeledes af politikredsens kredsdata-mappe.

4. GENERELT VEDRØRENDE ANVENDELSE AF RÅDATA

Hvis politikredsen mv. anvender rådata som grundlag for udarbejdelse af en efterforskningsrapport, skal det fremgå af rapporten, at den er udarbejdet på baggrund af rådata.

Efterforskningsrapporten skal endvidere indeholde:

- a) enten et uddrag af det rådata (alle de relevante aktiviteter), der behandles i rapporten

- b) eller henvisninger til alle relevante aktiviteter i rådata, der vedlægges som bilag til rapporten.

Terminologiskema (oversættelsesguide) om læsning af rådata for den eller de relevante udbyder(e) skal ligeledes vedlægges straffesagens akter.

Der skal foretages kvalitetskontrol af det relevante rådata, jf. afsnit 6-9, hvis oplysningerne i sagen giver anledning hertil, herunder som følge af Deloitte's notat, og de deri anførte opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter.

5. GENERELT VEDRØRENDE ANVENDELSE AF KONVERTERET DATA

Anvender politikredsen mv. konverteret data som grundlag for udarbejdelse af en efterforskningsrapport, skal det fremgå af rapporten, at den er udarbejdet på baggrund af konverteret data.

Efterforskningsrapporten skal endvidere indeholde oplysninger om, hvorvidt konverteret data er kontrolleret på **én** af følgende måder:

- a) ved modtagelse af en anmærkningsfri valideringsrapport
- b) ved at anvende datapakken til at identificere fejl, jf. dog afsnit 3.
- c) ved krydshenvisninger til rådata, hvis der (endnu) ikke foreligger en anmærkningsfri valideringsrapport.

Krydshenvisningen skal bestå af en henvisning til den/de relevante linjer i rådata. Hvis der vedlægges flere rådatasæt som bilag, eller hvis rådata vedlægges i elektronisk form, skal krydshenvisningen endvidere indeholde en henvisning til det relevante rådatasæt eller til filnavnet. Rådata skal vedlægges rapporten som bilag.

Valideringsrapport, Vejledning til valideringsrapport og eventuelt Terminologiskema (oversættelsesguide) om læsning af rådata for den eller de relevante udbyder(e) skal ligeledes vedlægges sagens akter.

Der skal derudover foretages kvalitetskontrol af det relevante konverterede data, jf. afsnit 6-9, hvis oplysningerne i sagen giver anledning hertil, herunder som følge af Deloitte's notat, og de deri anførte opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter.

Hvis der helt undtagelsesvist på grund af uopsættelige efterforskningsskridt, der under efterforskningen skal indbringes for retten, ikke kan foretages den beskrevne kontrol, skal efterforskeren eller anden med relevant indblik i efterforskningen og de anvendte teledata deltage i retsmødet og redegøre for sammenhængen mellem konverteret data og rådata.

6. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE MASTEPLACERINGER

Der er en række forhold, som politikredsen mv. skal være opmærksom på i forhold til anvendelse af masteplaceringer, herunder ved udarbejdelse af mastekort. Det drejer sig navnlig om,

- at det ikke er muligt at foretage en direkte sammenligning af koordinaterne i rådata og i konverteret data.
- at koordinater i rådata – p.g.a. formatet – ikke kan anvendes direkte til at udarbejde mastekort i politiets systemer.
- at oplysninger om mastens adresse ikke bør lægges til grund ved udarbejdelse af mastekort.
- at oplysninger i rådata om mastens fysiske placering kan være behæftet med usikkerhed.

Mastekort kan udarbejdes på baggrund af koordinater i konverteret data.

Såfremt det samlede billede af eksempelvis den geografiske lokalisering af en telefon støttes af flere datapunkter, vil betydningen af den generelle usikkerhed mindskes, hvorfor behovet for at foretage yderligere efterforskningskridt tilsvarende vil være mindre.

Hvis der derimod alene er ét eller enkelte datapunkter, som understøtter det samlede billede, vil der være et større behov for at foretage yderligere efterforskningskridt.

Der skal således foretages kvalitetskontrol af de relevante konverterede mastekoordinater, hvis oplysningerne i sagen giver særlig anledning hertil, herunder som følge af Deloitte's notat, og de deri anførte opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter.

Kvalitetskontrollen foretages af den fysiske placering af masten, og kan dokumenteres via observation, overvågningsmateriale, luft- eller satellitfotos, afhøring af relevant teknisk personale hos teleudbydere eller lignende. Såfremt kvalitetskontrollen foretages ved brug af luft- eller satellitfotos, skal optagelsestidspunktet for det anvendte luft- eller satellitfoto anføres.

Det skal fremgå af mastekortet, alternativt af en efterforskningsrapport, at mastekortet er udarbejdet på baggrund af konverteret data, ligesom antallet af masteplaceringer, der er kvalitetskontrolleret, herunder hvilke, skal angives. Dokumentation for kvalitetskontrollen skal ligeledes fremgå af rapporten. Konverteret data og rådata skal vedlægges sagens akter.

Konstaterer politikredsen mv. uoverensstemmelser mellem de konverterede mastekoordinater og mastens fysiske placering, skal Rigspolitiets Telecenter underrettes via mail.

7. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE ALLEREDE REGISTREREDE LOKALISERINGSDATA

Allerede registrerede lokaliseringsdata kan både indeholde oplysninger om brugergenererede aktiviteter (opkald, sms mv.), og data som genereres, når en (tændt) mobiltelefon kommunikerer med mobilnetværket, uden at brugeren aktivt anvender telefonen.

Allerede registrerede lokaliseringsdata, der kan anvendes i det format, som data modtages i fra teleudbyderen, kan betegnes som rådata, og kan således anvendes jf. afsnit 4.

Allerede registrerede lokaliseringsdata, der skal behandles i eksempelvis en dekoder eller i et andet program, før det kan anvendes, skal sidestilles med konverteret teledata, jf. afsnit 5. Det er ikke altid muligt i disse tilfælde at foretage en krydshenvisning fra konverteret data til rådata, idet rådata i nogle tilfælde modtages i et format, der ikke er direkte læsbart.

Der skal foretages kvalitetskontrol af allerede registrerede lokaliseringsdata, hvis oplysningerne i sagen giver særlig anledning hertil, herunder som følge af Deloitte's notat, og de deri anførte opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter.

Kvalitetskontrollen af de relevante *mastekoordinater* i allerede registrerede lokaliseringsdata foretages i overensstemmelse med anvisningerne i afsnit 6.

Kvalitetskontrollen af de relevante *brugergenererede aktiviteter*, der ikke er læsbare i rådata, kan foretages ved at sammenholde oplysningerne i allerede registrerede lokaliseringsdata med de tilsvarende aktiviteter i rådata for enten historiske teleoplysninger, udvidet teleoplysninger eller historiske *ma-steoplysninger*.

Det skal fremgå af efterforskningsrapporten, hvilke oplysninger der er kvalitetskontrolleret, herunder om kvalitetskontrollen vedrører *mastekoordinater* eller *brugergenererede aktiviteter*.

8. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE TELEOBSERVATION TIL LOKALISERING AF EN MOBILTELEFON

Teleobservationsoplysninger, der anvendes til at lokalisere en mobiltelefon, modtages fra tre teleudbydere i et forud aftalt format, der indlæses direkte i Rigspolitiets analysesystem.

En fjerde teleudbyder leverer teleobservationsoplysninger i et andet læsbart format, der af telecentret konverteres til det ovenfor nævnte format, hvorefter

ter det indlæses i analysesystemet.

Såfremt det samlede billede af teleobservation til lokalisering af en telefon støttes af flere datapunkter, eller af andre informationskilder, vil betydningen af den generelle usikkerhed mindskes, hvorfor behovet for at foretage yderligere efterforskningskridt tilsvarende vil være mindre.

Hvis der derimod alene er ét eller enkelte datapunkter, som understøtter samme billede, der ikke i øvrigt støttes af andre informationskilder, vil der være et større behov for at foretage yderligere efterforskningsmæssige skridt.

Der skal således foretages kvalitetskontrol af teleobservationsoplysninger, hvis oplysningerne i sagen giver særlig anledning hertil, herunder som følge af Deloitte's notat, og de deri anførte opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter.

Kvalitetskontrollen af de relevante mastepaceringer i teleobservationsoplysninger foretages i overensstemmelse med anvisningerne i afsnit 6.

I forhold til tre teleudbydere kan kvalitetskontrollen foretages ud fra de oplysninger – mastepaceringer – der vises i analyseværktøjet, i det omfang mastepaceringsoplysningerne er tilgængelige i analyseværktøjet.

I forhold til den sidste teleudbyder, kan kvalitetskontrollen ligeledes foretages ud fra de oplysninger – mastepaceringer – der vises i analyseværktøjet jf. ovenfor. Kvalitetskontrollen kan dog også foretages som anført i afsnit 5, idet politikredsen mv. kan rette henvendelse til Rigspolitiets Telecenter og få tilsendt de oprindelige teleobservationsoplysninger, der er modtaget fra teleudbyderen.

Det skal fremgå af efterforskningsrapporten, hvilke oplysninger der er kvalitetskontrolleret, herunder om kvalitetskontrollen er foretaget i henhold til anvisningerne i afsnit 5 eller 6.

9. KVALITETSKONTROL SÆRLIGT VEDRØRENDE TELEOPLYSNINGER (FREMADRETTET)

Teleoplysninger (fremadrettet) indhentes typisk som led i en aflytning, og modtages fra alle teleudbydere i et forud aftalt format, der indlæses direkte i Rigspolitiets analysesystem. Teleoplysninger kan potentielt være berørt af de samme fejlkilder og usikkerheder som øvrige teledata.

Eventuelle fejl vil dog som udgangspunkt være identificeret allerede ved gennemgangen af lydfilen.

Hvis oplysninger om masteplaceringer fra teleoplysningerne anvendes, skal der imidlertid udvises samme opmærksomhed anført i afsnit 6.

Det skal fremgå af efterforskningsrapporten, såfremt der er foretaget kvalitetskontrol af masteplaceringer.

10. KOMPETENCE OG ASSISTANCE

Anvendelse af rådata, kontrol af konverteret data og udarbejdelse af kortmateriale skal foretages af medarbejdere med relevant indsigt i efterforskningen og de anvendte teleoplysninger, f.eks. en efterforsker, en IT-ingeniør (NC3 forpost), en IT-kordinator, en teleanalytiker eller lignende.

Politikredsen mv. skal som udgangspunkt anvende eget personale, men kan anmode om analysestøtte fra Særlig Efterforskningsfællesskab Vest (SEV) og Særlig Efterforskningsfællesskab Øst (SEØ) i henhold til Rigspolitiets rammebeskrivelse af 1. maj 2018.

11. IKRAFTTRÆDELSE

Vejledningen træder i kraft straks og er gældende indtil videre.

Rigspolitiets vejledning af 25. maj 2020 om politiets håndtering og kvalitetskontrol af teledata under efterforskningen ophæves.

Vejledningen finder også anvendelse på allerede udfærdigede efterforskningsrapporter, hvis disse skal anvendes i retsmøder under efterforskningen eller under hovedforhandlingen efter vejledningens ikrafttrædelse.

Terminologiskemaer om læsning af rådata fra teleudbydere (TDC, Telia, Telenor og Hi3G) samt vejledninger og blanketter mv. om rekvisition af teleoplysninger hos Rigspolitiets Telecenter er fortsat gældende.

Bilag 1

Kvalitetskontrolrapport – kvalitetskontrol af teledata under efterforskningen

Denne rapport er udarbejdet i henhold til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Anvendelse af teledata i straffesager og Rigspolitiets vejledning om politiets håndtering og kvalitetskontrol af teledata under efterforskningen.

De teledata, der er indhentet i sagen, er vurderet af politiet i forhold til de opmærksomhedspunkter af generel og specifik karakter, som fremgår af Deloitte's uvildige notat af 15. oktober 2019 vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager.

Valideringsrapport, Vejledning til valideringsrapport, Deloitte's notat og det eller de relevante terminologiskema(er) (oversættelsesguide) er vedlagt sagens akter.

[VÆLG A., B. ELLER C.]

A. [VÆLG AFSNITTET, HVIS DER ER MODTAGET EN ANMÆRKNINGSFRI VALIDERINGSRAPPORT]

Der er modtaget en anmærkningsfri valideringsrapport.

B. [VÆLG AFSNITTET, HVIS DER ER IKKE MODTAGET EN VALIDERINGSRAPPORT]

Der er ikke modtaget en valideringsrapport.

C. [VÆLG AFSNITTET, HVIS DER IKKE ER MODTAGET EN ANMÆRKNINGSFRI VALIDERINGSRAPPORT]

Der er modtaget en valideringsrapport med anmærkninger.

[VÆLG 1. ELLER 2]

1. [VÆLG AFSNITTET HVIS VURDERINGEN IKKE HAR FØRT TIL YDERLIGERE EFTERFORSKNING]

Der er ikke foretaget yderligere efterforskning i relation til de nævnte opmærksomhedspunkter, idet (eks.):

- "sigtede har erkendt at have været på gerningsstedet på gerningstidspunktet",
- "teledata er ikke bestridt",
- "det samlede billede understøttes af flere datapunkter",
- "det samlede billede understøttes af den samlede mængde data i sagen",
- "det samlede billede understøttes af flere forskellige data- eller informationskilder",
- mv.

**[VÆLG AFSNITTET HVIS DER IKKE ER MODTAGET EN VALIDERINGSRAPPORT
ELLER HVIS VALIDERINGSRAPPORTEN HAR ANMÆRKNINGER]**

Følgende indgreb er iværksat i sagen.

Fokusnummer/mastesug: [INDSÆT FOKUSNR. (TELEFON- OG/ELLER IMEI-NUMMER)/
LOKATIONSBESKRIVELSE]

Indgrebstype.

[INDSÆT INDGREBSTYPE – VÆLG DET RELEVANTE] [Teleoplysninger / Historiske
teleoplysninger / Udvidet teleoplysninger / Historiske masteoplysninger / Allerede registrerede
lokaliseringsdata / Teleobservationsoplysninger]

Resultat af kontrol, der er foretaget ved modtagelsen af teleoplysningerne, jf. vejledningens afsnit 3.

Rekvissions nr.: [INDSÆT NUMMER]

Antal linjer i rådata: [INDSÆT ANTAL]

Antal linjer i konverteret data: [INDSÆT ANTAL]

**[VÆLG AFSNITTET HVIS KRYDSHENVISNINGER TIL RÅDATA HAR VÆRET
ANVENDT TIL KONTROL AF KONVERTERET DATA]**

Konverteret data er kontrolleret ved krydshenvisninger til rådata.

[HVIS FLERE FOKUSNUMRE/MASTESUG INDSÆTTES OPLYSNINGER HEROM PÅ
SAMME MÅDE SOM OVENFOR]

**2. [VÆLG AFSNITTET HVIS VURDERINGEN HAR FORT TIL YDERLIGERE
EFTERFORSKNING]**

I den forbindelse er der iværksat yderligere efterforskning i relation til [VÆLG DET RELEVANTE]
[Manglende oplysninger om telekommunikation / Nye data- og samtalestjenester / Ikke logningspligtig
data / Manipulation af data / Forbindelse mellem to enheder / Lokaliseringsdata for enheder /
Udvælgelse af master].

Hvert konkrete kontrolmæssige efterforskningstiltag, der er foretaget i relation til det relevante
indgreb, er beskrevet i en særskilt efterforskningsrapport vedrørende indgrebet.

**[VÆLG AFSNITTET HVIS DER IKKE ER MODTAGET EN VALIDERINGSRAPPORT
ELLER HVIS VALIDERINGSRAPPORTEN HAR ANMÆRKNINGER]**

Følgende indgreb er iværksat i sagen.

Fokusnummer/mastesug: [INDSÆT FOKUSNR. (TELEFON- OG/ELLER IMEI-NUMMER)/
LOKATIONSBESKRIVELSE]

Indgrebstype.

[INDSÆT INDGREBSTYPE – VÆLG DET RELEVANTE] [Teleoplysninger / Historiske
teleoplysninger / Udvidet teleoplysninger / Historiske masteoplysninger / Allerede registrerede
lokaliseringsdata / Teleobservationsoplysninger]

Resultat af kontrol, der er foretaget ved modtagelsen af teleoplysningerne, jf. vejledningens afsnit 3.

Rekvisitions nr.: [INDSÆT NUMMER]

Antal linjer i rådata: [INDSÆT ANTAL]

Antal linjer i konverteret data: [INDSÆT ANTAL]

[VÆLG AFSNITTET HVIS KRYDSHENVISNINGER TIL RÅDATA HAR VÆRET ANVENDT TIL KONTROL]

Konverteret data er kontrolleret ved krydshenvisninger til rådata.

Kvalitetskontrol der er foretaget, jf. vejledningens afsnit 4-9

(Alene overordnet beskrivelse, hvis den konkrete kvalitetskontrol er beskrevet i en særskilt efterforskningsrapport i forbindelse med "brugen" af teleoplysningerne).

[HVIS FLERE FOKUSNUMRE/MASTESUG INDSÆTTES OPLYSNINGER HEROM PÅ SAMME MÅDE SOM OVENFOR]

Bilag 8 - Deloittes eksterne undersøgelse af politiets brug og behandling af historiske teledata i straffesager

<https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/REU/bilag/9/2084910/index.htm>

Deloittes ajourføring af undersøgelsen, 13. januar 2020

<https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/REU/bilag/192/2135870.pdf>

Valideringsrapport vedrørende historiske teledata

LIID*: 000000000039956
Dato: 17-04-2020 11:58:28
Kørselsnummer: 18

Udbyder	Rækkeintegritet	Feltintegritet
TDC Mobil	✓	✓
H3G	✓	✓
Telia	✓	✓
Telenor	✓	✓

Felt	Afvielser
Type	0
StartDatoTid	0
Varighed	0
IMEI	0
Anummer	0
Bnummer	0
Cnummer	0
CellIdFirst	0
XFirst	0
YFirst	0
CellIdLast	0
XLast	0
YLast	0
FokusABC	0
GraderFirstcell	0
GraderLastcell	0

* Et givent LIID (Lawfull interception identification) er unikt på baggrund af fokusnummer og journalnummer.
Under ét LIID kan der være flere indgreb, som dog altid vil have samme fokusnummer og journalnummer.

For yderligere information henvises til:

Vejledning til rapportering vedrørende ekstern teknisk kontrol af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata.

Vejledning til valideringsrapport vedr. historiske teledata

Version 1.0. Opdateret d. 27-04-2020.

Indhold

1. Formål med valideringen	2
2. Validerings metode	2
Integritetskontrol	2
Inddatakontrol	2
Kvalitetskontrol	2
3. Om valideringsrapporten vedr. historiske teledata	3
Sådan læses teledata valideringsrapporten	4
Bilag 1 – Særligt om validering af feltintegriteten	6
Bilag 2 – Acceptable uoverensstemmelser	7

1. Formål med valideringen

Formålet med den eksterne validering er at foretage en uafhængig validering af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata.

Valideringen af Rigspolitiets konvertering foretages af et eksternt valideringssystem, der er udviklet og supporteres af en ekstern leverandør.

2. Valideringens metode

Den uafhængige validering af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata sker i tre trin.

De to første valideringstrin er begge stopprøver. Det betyder, at såfremt valideringen af det pågældende trin fejler, vil valideringen af det efterfølgende trin ikke gennemføres. De tre valideringstrin er følgende:

Integritetskontrol

Integritetskontrollen indebærer kontrol af om de rådata, der er modtaget fra teleudbyderne, og de konverterede data, der er modtaget fra Rigspolitiet, kan åbnes og indlæses i det eksterne valideringssystem.

Integritetskontrollen har til formål at sikre, at der ikke indlæses beskadigede filer i valideringssystemet.

Inddatakontrol

Inddatakontrollen indebærer kontrol af, om felterne i de rådata, der er modtaget fra teleudbyderne, og de konverterede data, der er modtaget fra Rigspolitiet, har det forventede indhold.

Inddatakontrollen har til formål at sikre, at data ikke kvalitetskontrolleres (jf. næste afsnit), hvis der ikke er det forventede indhold i felterne, der skal valideres. Det kontrolleres eksempelvis om starttidspunkter for de enkelte teleoplysninger er angivet i et validt tids- og datoformat. Herudover vil inddatakontrollen opfange, hvis en teleudbyder leverer data i et nyt format, der ikke hidtil er kendt af valideringssystemet.

Dertil indebærer inddatakontrollen en kontrol af om rækkeintegriteten er intakt, det vil sige, om der er sket et rækketab (datatab) som et led i Rigspolitiets konvertering.

Kvalitetskontrol

Kvalitetskontrollen indebærer kontrol af, om der er overensstemmelse mellem de rådata, der er modtaget fra teleudbyderne, og de af Rigspolitiets konverterede data.

Kvalitetskontrollen har til formål af sikre, at feltintegriteten er intakt, hvilket betyder, at indholdet af rådata er korrekt medtaget og behandlet i de af Rigspolitiet konverterede data.

Et eksempel på at feltintegritet er intakt er, at et IMEI-nummer, angivet for en given teleaktivitet i rådata, er det samme IMEI-nummer, der er angivet for samme teleaktivitet i de af Rigspolitiet konverterede data.

Rigspolitiets konvertering af historiske teledata foretages for en række teleoplysninger med afsæt i en række forretningsregler, der er defineret af Rigspolitiet, og som angiver, hvordan rådata fra de enkelte teleudbydere skal konverteres og fremstilles i de af Rigspolitiet konverterede data. Rigspolitiets forretningsregler finder alene anvendelse i forhold til de teleoplysninger, der leveres i

forskellige formater fra teleudbyderne, mens andre teleoplysninger fra teleudbyderne fremstilles i de af Rigspolitiets konverterede data, præcis som de er fremstillet i rådata.

Rigspolitiets forretningsregler har til formål at omsætte forskellige formater fra teleudbyderne til ét fælles format, der gør det muligt at sammenstille data på tværs af teleudbyderne, til gavn for efterforskningen. Eksempelvis omregnes forskellige angivelser af starttidspunktet for en teleaktivitet i rådata fra de forskellige teleudbydere, f.eks. dato-måned-år-tid, år-dato-måned-tid mv., til et fælles format, der sikrer, at alle starttidspunkter for teleaktiviteter er angivet på samme måde i de af Rigspolitiets konverterede data.

Det eksterne valideringssystem kontrollerer, hvorvidt Rigspolitiets forretningsregler for konvertering overholdes i forbindelse med Rigspolitiets konvertering af historiske teledata. Dette gøres konkret ved at den eksterne leverandør foretager en tilsvarende uafhængig konvertering af rådata i det eksterne valideringssystem med analoge forretningsregler, hvorefter resultaterne sammenlignes op imod Rigspolitiets konvertering.

Såfremt forretningsreglerne ændrer sig, f.eks. hvis en teleudbyder ændrer udvalgte formater, vil dette løbende blive tilpasset i Rigspolitiets program, der anvendes til at konvertere historiske teledata, og i det eksterne valideringssystem i henhold til aftalte procedurer mellem Rigspolitiet og den eksterne leverandør af valideringssystemet.

Der henvises til bilag 1 for en liste over de teleoplysninger, der kvalitetskontrolleres for uoverensstemmelser i henhold til feltintegriteten, herunder hvilke teleoplysninger der kontrolleres på baggrund af forretningsregler.

3. Om valideringsrapporten vedr. historiske teledata

Der udarbejdes en valideringsrapport vedr. historiske teledata med resultatet af den eksternt udførte validering af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata. Valideringsrapporten består af følgende to elementer:

- i. En teledata valideringsrapport, der indeholder resultaterne af den eksternt udførte validering af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata. Der er udarbejdet en valideringsrapport vedr. historiske teledata pr. LiID (Lawful Interception ID)¹.
- ii. En teknisk valideringsrapport vedr. historiske teledata, der indeholder en detaljeret gennemgang af de eventuelt identificerede afvigelser, til brug for Rigspolitiets interne fejlretning af det program, der anvendes til at konvertere historiske teledata.

Valideringsrapporterne er genereret på baggrund af de rådata og konverterede data, der er leveret af Rigspolitiet til den eksterne leverandør til brug for valideringskørslerne. De rådata, der leveres til den eksterne leverandør fra Rigspolitiet, har Rigspolitiet modtaget fra teleudbyderne.

Såfremt der har været identificeret afvigelser i en valideringskørsel, vil valideringskørslen altid gentages, når Rigspolitiet og leverandøren har haft anledning til at foretage den fornødne fejlretning, der har vist sig behov for, på baggrund af valideringskørslen. Kørselsnummeret, der fremgår af valideringsrapporten vedr. historiske teledata, er fortløbende og viser, om der har været behov for flere valideringskørsler for det pågældende LiID, som valideringsrapporten vedr. historiske

¹ LiID (Lawful Interception ID) er den overordnede identifikation for en rekvisition. Et givent LiID er unikt for anmodninger på baggrund af fokusnummer og journalnummer. Under ét LiID kan der være flere indgreb, men indgrebene vil altid have samme fokusnummer og journalnummer.

teledata vedrører. Dertil fremgår dato og tidspunkt for hvornår den opgældende valideringskørsel er foretaget. Se figur 1.

Liid*: 00000000012345
 Dato: 12-03-2020 13:37
 Kørslesnummer: 2

Figur 1 Eksempel på metadata i valideringsrapporten vedr. historiske teledata.

Sådan læses teledata valideringsrapporten

For den eller de teleudbydere, som valideringsrapporten vedr. historiske teledata for et givent Liid refererer til, fremgår en tabel, der angiver, hvorvidt der som et led i valideringskørslen er identificeret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data i form af række- og/eller feltafvigelser. Se figur 2.

Rækkeintegritet (række- og feltafvigelser) kan indtage en af følgende værdier:

- ✗ Rødt kryds, som angiver, at der er identificeret en eller flere uoverensstemmelser i forhold til rækkeintegriteten eller feltintegriteten.
- ✓ Grønt flueben, som angiver, at der ikke er identificeret uoverensstemmelser i forhold til rækkeintegriteten eller feltintegriteten.

Udbyder	Rækkeintegritet	Feltintegritet
TDC Fastnet	✓	✗
Hi3G	✓	✓
Telia	✓	✓
Telenor	✗	✓

Figur 2 Eksempel på valideringsresultat fordelt på teleudbydere.

Ud over tabellen, der angiver om rækkeintegriteten og feltintegriteten for et givent Liid er intakt, fremgår der af valideringsrapporten vedr. historiske teledata også en tabel, der opsummerer antallet af eventuelle feltafvigelser, herunder hvilke oplysninger der er berørt af afvigelserne. Se figur 3.

Tabellen fremgår også i de tilfælde, hvor der ikke er identificeret afvigelser i feltintegriteten.

Felt	Afvigelser
Type	0
StartDatoTid	0
Varighed	0
IMEI	0
Anummer	4
Bnummer	4
Cnummer	0
CellIdFirst	0
XFirst	0
YFirst	0
CellIdLast	0
XLast	0
YLast	0
FokusABC	0

Figur 3 Eksempel på tabel med opsummering af antallet af feltafvigelser

Det bemærkes, at mindre uoverensstemmelser ikke altid registreres som egentlige afvigelser, idet disse vurderes at være acceptable uoverensstemmelser. Der henvises til bilag 2 for en beskrivelse heraf.

Bilag 1 – Særligt om validering af feltintegriteten

Der foretages kvalitetskontrol, der indebærer kontrol af om feltintegriteten er korrekt, for følgende felter:

Felt	Hvad valideres
A nummer	Der foretages 1:1 validering af A nummer.
B nummer	Der foretages 1:1 validering af B nummer.
C nummer	Der foretages 1:1 validering af C nummer.
Varighed	Der foretages 1:1 validering af Varighed.
Type	Det kontrolleres, at konverteringen af type er i overensstemmelse med Rigspolitiets forretningsregler.
FokusABC	Det kontrolleres, at konverteringen af FokusABC er i overensstemmelse med Rigspolitiets forretningsregler.
Start dato/tid	Der foretages 1:1 validering af start dato/tid.
Request id.	Det valideres om rekvisitionsnummeret, der fremgår af filnavnet, er det samme rekvisitionsnummer som det nummer, der er angivet i felterne.
IMEI *	Der foretages 1:1 validering af IMEI.
Masteposition, start mast *	Det kontrolleres, at konverteringen af mastepositioner til et fælles format er foretaget korrekt. Der valideres med en præcision på 1 meter. Afvigelser under 1 meter fremgår ikke af valideringsrapporterne.
Masteposition, slut mast *	Det kontrolleres, at konverteringen af mastepositioner til et fælles formatet er foretaget korrekt. Der valideres med en præcision på 1 meter. Afvigelser under 1 meter fremgår ikke af valideringsrapporterne.
Celleretning, start mast *	Der foretages 1:1 validering af celleretningen på startmasten.
Celleretning, slut mast *	Der foretages 1:1 validering af celleretningen på slutmasten.

Oplysninger markeret med * leveres ikke i rådata fra TDC fastnet, hvorfor der ikke foretages en validering af feltintegriteten for disse teleoplysninger, når rådata er modtaget fra TDC fastnet.

Der henvises i øvrigt til de gældende terminologiskemaer for beskrivelser af de rådata, der modtages fra de enkelte teleudbydere.

Bilag 2 – Acceptable uoverensstemmelser

Der kan ud over afvigelserne, der fremgår af valideringsrapporten vedr. historiske teledata, også være identificeret acceptable uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data, som et led i den uafhængige validering af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata.

Acceptable uoverensstemmelser fremgår ikke af valideringsrapporten vedr. historiske teledata. De fremgår imidlertid af den tekniske valideringsrapport vedr. historiske teledata, der udfærdiges til intern brug i Rigspolitiet.

Følgende uoverensstemmelser ansues som værende acceptable:

Uoverensstemmelser på 15., 16., 17. ciffer og herover, når et MSISDN² er leveret i Scientific Notation fra teleudbyderen³. Uoverensstemmelsen foranlediges af at Excel foretager en form for afrunding af cifferet. Det vil i de tilfælde, hvor uoverensstemmelsen forekommer, være muligt at fremfinde værdien foruden afrundingen i data.

De acceptable uoverensstemmelser vil blive ajourført i vejledningen, såfremt nye formater fremadrettet foranlediger et behov for at opliste flere.

² MSISDN er et nummer, der unikt identificerer et telefonabonnement, nummeret består i Danmark af en landekode (45) og et telefonnummer (10 10 10 10). Internationalt kan nummeret desuden indeholde andre informationer, f.eks. regionskode mv.

³ Værdien 10690677010529599000 vil i Excel være angivet som 1,06907E+19 (10690677010529600000). Cifrene 15-20 er markeret med Fed, værdien vil, hvis rådata åbnes med Excel, ikke være identisk med den konverterede værdi, der findes i de konverterede data. Det er den konverterede værdi, der er den korrekte.

Rigsadvokaten, den 31. december 2024

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten